

LOV nr 409 af 26/04/2013 Gældende

Offentliggørelsesdato: 26-04-2013

Beskæftigelsesministeriet

Oversigt (indholdsfortegnelse)

Bilag 1	Oversigt over overenskomster og aftaler
Bilag 2	Ændringer i overenskomster og aftaler på det kommunale område
Underbilag 2.1	Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne
Bilag 3	Ændringer i overenskomster og aftaler på det statslige område
Bilag 4	Ændringer i overenskomster og aftaler på det regionale område
Underbilag 4.1	Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i regionerne

Den fulde tekst

Lov om forlængelse og fornyelse af kollektive overenskomster og aftaler for visse grupper af ansatte på det offentlige område

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

§ 1. De overenskomster og aftaler, der er nævnt i bilag 1, afsnit A, og som er opsagt til den 1. april 2013, henholdsvis den 1. august 2013, uden at der inden lovens ikrafttræden er indgået ny overenskomst eller aftale, forlænges til den 31. marts 2015 med de ændringer og på de vilkår, der fremgår af bilag 2-4.

§ 2. De overenskomster og aftaler, der er nævnt i bilag 1, afsnit B, og som er opsagt til den 1. april 2013, henholdsvis den 1. august 2013, uden at der inden lovens ikrafttræden er indgået ny overenskomst eller aftale, fornyes til den 31. marts 2015 med de ændringer og på de vilkår, der fremgår af bilag 2-4.

§ 3. På de overenskomst- og aftaleområder, der er omhandlet i § 1, forlænges den fredspligt, der er knyttet til overenskomst- og aftaleforholdet til den 31. marts 2015.

Stk. 2. På de overenskomst- og aftaleområder, der er omhandlet i § 2, genindtræder fredspligten ved lovens ikrafttræden, og de arbejdsstandsninger, der er iværksat som følge af uoverensstemmelse mellem parterne, skal ophøre.

Stk. 3. Fortrædigelser i anledning af udbrudte konflikter må ikke finde sted.

§ 4. Spørgsmål om overtrædelse og fortolkning af de overenskomster og aftaler, der er forlænget eller fornyet ved denne lov, afgøres efter de sædvanlige fagretlige regler på området.

§ 5. Lovforslaget kan stadfæstes straks efter vedtagelsen.

§ 6. Loven træder i kraft den 27. april 2013.

Stk. 2. Forlængelse af overenskomster og aftaler, jf. § 1, har virkning fra den 1. april 2013. Fornyelse af overenskomster og aftaler, jf. § 2, har virkning fra lovens ikrafttræden.

§ 7. Loven gælder ikke for Grønland.

Givet i København, den 26. april 2013

Under Vor Kongelige Hånd og Segl

MARGRETHE R.

/ Mette Frederiksen

Bilag 1**Oversigt over overenskomster og aftaler**

A. Overenskomster og aftaler, der forlænges

Det kommunale område

1. Overenskomst med tilhørende protokollater og bilag af 5. november 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation for professionsbachelorer i ernæring og sundhed m.fl. indenfor LC's forhandlingsområde.
2. Overenskomst med tilhørende protokollater og bilag af 7. juli 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation for ledere m.fl. inden for undervisningsområdet pr. 1. april 2009.
3. Aftale af 7. juli 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om tjenestemandsansættelse af ledere på undervisningsområdet inden for Lærernes Centralorganisations forhandlingsområde.
4. Aftale af 7. juli 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om tjenestemandsansættelse af lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne.
5. Aftale med tilhørende bilag af 28. april 2009 mellem KL og Arkitektforbundet, Bibliotekarforbundet, Blik- og Rørarbejderforbundet, BUPL – forbundet for pædagoger og klubfolk, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk El-forbund, Dansk Formands Forening, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Dansk Funktionærforbund, DM (Dansk Magisterforening), Dansk Metal, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Den Danske Landinspektørforening, Fagligt Fælles Forbund – 3F, FOA – Fag og Arbejde, Forhandlingskartellet, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Foreningen af Speciallæger, Fællesudvalget for Musikundervisere inden for Musikskoleområdet (FMM), Gymnasieskolernes Lærerforening, HK/KOMMUNAL, Ingeniørforeningen i Danmark, Jordbrugsakademikerne, Landsklubben for Deltidsansatte Brandfolk, Ledernes Hovedorganisation, Lærernes Centralorganisation, Malerforbundet i Danmark, Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbundet i Danmark, Pharmadanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Tandlægeforeningen, Tandlægenes Nye Landsforening, Teknisk Landsforbund og Yngre Læger om udmøntningsgaranti af nye midler til lokal løndannelse.
6. Aftale med tilhørende bilag af 28. november 2012 mellem KL og Arkitektforbundet, Blik- og Rørarbejderforbundet, BUPL – forbundet for pædagoger og klubfolk, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk El-forbund, Dansk Formands Forening, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Dansk Metal, Dansk Socialrådgiverforening, De Offentlige Tandlæger, Fagligt Fælles Forbund – 3F, FOF FA – Fag og Arbejde, Forbundet Træ-Industri-Byg, Foreningen af Kommunale Chefer, Foreningen af Speciallæger, Fællesudvalget for Musikundervisere inden for Musikskoleområdet (FMM), Forhandlingskartellet, Gymnasieskolernes Lærerforening, HK/KOMMUNAL, Ingeniørforeningen i Danmark, Landsklubben for Deltidsansatte Brandfolk, Ledernes Hovedorganisation, Lærernes Centralorganisation, Malerforbundet i Danmark, Serviceforbundet, Socialpædagogernes Landsforbund, Tandlægeforeningen og Teknisk Landsforbund om gennemsnitslønngaranti.
7. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om lokal løndannelse for lærere m.fl.
8. Aftale af 23. august 2011 mellem KL, Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Lærernes Centralorganisation om gruppelevsfor sikring pr. 1. april 2008 for lærere m.fl.
9. Aftale med tilhørende bilag af 7. juli 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om vilkår for varetagelse af praktikopgaver i uddannelsen til lærer i folkeskolen.

Det statslige område

10. Aftale af 28. november 2008 mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II og AC om arbejdstid for lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse.
11. Aftale af 26. januar 2009 mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II og Lærernes Centralorganisation om tjenestemandsansatte ledere og lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser (herunder SOSU-skoler).
12. Aftale af 9. februar 2009 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for tjenestemandsansatte lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning.
13. Aftale af 12. marts 2011 mellem Finansministeriet og CO 10 – Centralorganisationen af 2010 om nyt lønsystem og arbejdstid for tjenestemandsansatte lærere og souschefer ved Kriminalforsorgens fængsler og arresthuse.
14. Øvrige overenskomster og organisationsaftaler, der er indgået på den ene side af eller efter bemyndigelse fra Finansministeriet og på den anden side af Offentligt Ansattes Organisationer (Det Statslige Område), CO 10 – Centralorganisationen af 2010, Lærernes Centralorganisation eller AC eller tilsluttede organisationer, bortset fra de overenskomster og aftaler, der er nævnt i afsnit B, og bortset fra de overenskomster og aftaler, der er omfattet af resultatet af 8. februar 2013 af forhandlingerne mellem finansministeren og AC.
15. Øvrige aftaler, der er indgået på den ene side af eller efter bemyndigelse fra Finansministeriet og på den anden side af eller efter bemyndigelse fra Offentligt Ansattes Organisationer (Det Statslige Område), CO 10 – Centralorganisationen af 2010, Lærernes Centralorganisation eller AC.

Det regionale område

16. Aftale med bilag af 23. august 2008 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Lærernes Centralorganisation om vilkår for varetagelse af praktikopgaver i uddannelsen til lærer i folkeskolen.
17. Overenskomst med bilag af 16. december 2011 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Lærernes Centralorganisation for ernærings- og husholdningsøkonomer.
18. Aftale med bilag af 2. november 2011 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Lærernes Centralorganisation om lokal løndannelse.
19. Aftale af 23. august 2011 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn, KL og Lærernes Centralorganisation om gruppelevsfor sikring.
20. Aftale af 21. april 2009 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Arkitektforbundet, Bibliotekarforbundet, Blik- og Rørarbejderforbundet i DK, C3 økonomi og ledelse, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk El-forbund, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Dansk Funktionærforbund, Dansk Kiropraktor-Forening, Dansk Mejeriingeniør Forening, Dansk Metal, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Den Danske Dyrlægeforening, Den Danske Landinspektørforening, DM (Dansk Magisterforening), Fagligt Fælles Forbund (3F), FOA - Fag og Arbejde, Forbundet Kommunikation og Sprog, Forbundet Træ-Industri-Byg, Foreningen af Speciallæger, Forhandlingskartellet, HK/KOMMUNAL, Ingeniørforeningen i Danmark,

Jordbrugsakademikerne, Ledernes Hovedorganisation, Lærernes Centralorganisation, Malerforbundet i Danmark, Pharmadanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Tandlægeforeningen, Teknisk Landsforbund og Yngre Læger samt tiltrådt af Dansk Journalistforbund om udmøntningsgaranti af nye midler til lokal løndannelse med bilag.

21. Aftale af 18. februar 2013 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Blik og Rørarbejderforbundet, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk EI-forbund, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Dansk Metal, Dansk Socialrådgiverforening, 3F - Fagligt Fælles Forbund, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen af Speciallæger, Forhandlingskartellet, Fødevareforbundet NNF, HK/KOMMUNAL, Ingeniørforeningen, IDA, Ledernes Hovedorganisation, Lærernes Centralorganisation, Malerforbundet Danmark, Pharmadanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Serviceforbundet, Tandlægeforeningen, Teknisk Landsforbund og Yngre Læger om gennemsnitsløngaranti med bilag.

B. Overenskomster og aftaler, der fornyes

Det kommunale område

22. Overenskomst med tilhørende protokollater og bilag af 7. juli 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation for lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne.
23. Overenskomst med tilhørende protokollater og bilag af 7. juli 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation for lærere i ungdomsskolen.
24. Overenskomst med tilhørende protokollater og bilag af 7. juli 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation for lærere ved sprogcentre.
25. Aftale med tilhørende protokollater og bilag af 4. oktober af 2011 mellem KL, Regionernes Lønnings- og Takstnævn, Undervisningsministeriet og Lærernes Centralorganisation om kombinationsbeskæftigelse for lærere m.fl.
26. Aftale med tilhørende bilag af 28. april 2009 mellem KL og Arkitektforbundet, Bibliotekarforbundet, Blik- og Rørarbejderforbundet, BUPL – forbundet for pædagoger og klubfolk, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk EI-forbund, Dansk Formands Forening, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Dansk Funktionærforbund, DM (Dansk Magisterforening), Dansk Metal, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Den Danske Landinspektørforening, Fagligt Fælles Forbund – 3F, FOA – Fag og Arbejde, Forhandlingskartellet, Forbundet Træ-Industri-Byg i Danmark, Foreningen af Speciallæger, Fællesudvalget for Musikundervisere inden for Musikskoleområdet (FMM), Gymnasieskolernes Lærerforening, HK/KOMMUNAL, Ingeniørforeningen i Danmark, Jordbrugsakademikerne, Landsklubben for Deltidsansatte Brandfolk, Ledernes Hovedorganisation, Lærernes Centralorganisation, Malerforbundet i Danmark, Nærings- og Nydelsesmiddelarbejderforbundet i Danmark, Pharmadanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Tandlægeforeningen, Tandlægernes Nye Landsforening, Teknisk Landsforbund og Yngre Læger om udmøntningsgaranti af nye midler til lokal løndannelse.
27. Aftale med tilhørende bilag af 28. november 2012 mellem KL og Arkitektforbundet, Blik- og Rørarbejderforbundet, BUPL – forbundet for pædagoger og klubfolk, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk EI-forbund, Dansk Formands Forening, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Dansk Metal, Dansk Socialrådgiverforening, De Offentlige Tandlæger, Fagligt Fælles Forbund – 3F, FOA – Fag og Arbejde, Forbundet Træ-Industri-Byg, Foreningen af Kommunale Chefer, Foreningen af Speciallæger, Fællesudvalget for Musikundervisere inden for Musikskoleområdet (FMM), Forhandlingskartellet, Gymnasieskolernes Lærerforening, HK/KOMMUNAL, Ingeniørforeningen i Danmark, Landsklubben for Deltidsansatte Brandfolk, Ledernes Hovedorganisation, Lærernes Centralorganisation, Malerforbundet i Danmark, Serviceforbundet, Socialpædagogernes Landsforbund, Tandlægeforeningen og Teknisk Landsforbund om gennemsnitsløngaranti.
28. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om lokal løndannelse for lærere m.fl.
29. Aftale af 23. august 2011 mellem KL, Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Lærernes Centralorganisation om gruppelevsfor sikring pr. 1. april 2008 for lærere m.fl.
30. Aftale med tilhørende bilag af 7. juli 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om vilkår for varetagelse af praktikopgaver i uddannelsen til lærer i folkeskolen.
31. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for lærere i folkeskolen 2008.
32. Aftale med tilhørende protokollater og bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid m.v. for lærere i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne 2005.
33. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for børnehaveklasseledere 2008.
34. Aftale med tilhørende bilag af 17. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for børnehaveklasseledere i folkeskolen 2005.
35. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for lærere ved voksenspecialundervisning 2008.
36. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for månedslønnede lærere ved ungdomsskolens heltidsundervisning 2008.
37. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for månedslønnede lærere ved ungdomsskolens heltidsundervisning 2005.
38. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for lærere ved kommunale sprogcentre 2008.
39. Aftale med tilhørende bilag af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for lærere m.fl. ved sprogcentre 2005.
40. Aftale med tilhørende bilag af 31. maj 2000 mellem Kommunernes Landsforening, Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid m.v. for læreres undervisning i ungdomsskolen og folkeskolen.
41. Aftale af 3. august 2011 mellem KL og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid for lærere m.fl. ved ungdomskostskoler 2005.

Det statslige område

42. Organisationsaftale af 11. juli 2011 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler samt efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler med tilhørende protokollater.

43. Organisationsaftale af 21. oktober 2011 mellem Finansministeriet og Centralorganisationen af 2010, Danske Bioanalytikere, Danske Fysioterapeuter, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Tandplejerforening, Ergoterapeutforeningen, Farmakonomforeningen, Jordemoderforeningen, Lærernes Centralorganisation, Danmarks Lærerforening og Socialpædagogernes Landsforbund for ledere og lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser.
44. Organisationsaftale af 7. oktober 2011 mellem Ministeriet for Børn og Undervisning og Lærernes Centralorganisation for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning.
45. Organisationsaftale af 1. december 2012 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for lærere ved arbejdsmarkedsuddannelserne mv.
46. Organisationsaftale af 1. november 2011 mellem Undervisningsministeriet og Lærernes Centralorganisation for ledere og lærere ved produktionsskoler.
47. Organisationsaftale af 20. september 2011 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for faglærere ansat ved SKT.
48. Organisationsaftale af 20. september 2011 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for undervisningsassistenter ansat ved SKT.
49. Organisationsaftale af 4. februar 2009 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for lærere, børnehaveklasseledere, skoleledere og undervisningskonsulenter i Dansk Røde Kors Asylafdeling.
50. Organisationsaftale af 12. august 2011 mellem Finansministeriet og CO 10 – Centralorganisationen af 2010 og Kriminalforsorgsforeningen for fængselslærere m.fl.
51. Aftale af 6. juli 2009 mellem Forsvarets Personeltjeneste og Lærernes Centralorganisation om løn- og ansættelsesvilkår for forsvarets civile faglærere.

Det regionale område

52. Overenskomst af 2. november 2011 og tjenestemandsaftale af samme dato mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Lærernes Centralorganisation vedrørende lærere m.fl. ved specialundervisning for børn og voksne med tilhørende protokollater og bilag.
53. Aftale med bilag og protokollater af 4. oktober 2011 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn, KL, Undervisningsministeriet og Lærernes Centralorganisation om kombinationsbeskæftigelse for lærere m.fl.
54. Aftale med bilag af 23. august 2008 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Lærernes Centralorganisation om vilkår for varetagelse af praktikopgaver i uddannelsen til lærer i folkeskolen.
55. Aftale af 2. november 2011 med bilag mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Lærernes Centralorganisation om lokal løndannelse.
56. Aftale af 23. august 2011 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn, KL og Lærernes Centralorganisation om gruppelevsfor sikring.
57. Aftale af 21. april 2009 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Arkitektforbundet, Bibliotekarforbundet, Blik- og Rørarbejderforbundet i DK, C3 økonomi og ledelse, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk El-forbund, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Dansk Funktionærforbund, Dansk Kiropraktor-Forening, Dansk Mejeriingeniør Forening, Dansk Metal, Dansk Psykolog Forening, Dansk Socialrådgiverforening, Den Danske Dyrlægeforening, Den Danske Landinspektørforening, DM (Dansk Magisterforening), Fagligt Fælles Forbund (3F), FOA - Fag og Arbejde, Forbundet Kommunikation og Sprog, Forbundet Træ-Industri-Byg, Foreningen af Speciallæger, Forhandlingskartellet, HK/KOMMUNAL, Ingeniørforeningen i Danmark, Jordbrugsakademikerne, Ledernes Hovedorganisation, Lærernes Centralorganisation, Malerforbundet i Danmark, Pharmadanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Tandlægeforeningen, Teknisk Landsforbund og Yngre Læger samt tiltrådt af Dansk Journalistforbund om udmøntningsgaranti af nye midler til lokal løndannelse med bilag.
58. Aftale af 18. februar 2013 mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn og Blik og Rørarbejderforbundet, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Dansk El-forbund, Dansk Frisør og Kosmetiker Forbund, Dansk Metal, Dansk Socialrådgiverforening, 3F - Fagligt Fælles Forbund, FOA - Fag og Arbejde, Foreningen af Speciallæger, Forhandlingskartellet, Fødevarerforbundet NNF, HK/KOMMUNAL, Ingeniørforeningen, IDA, Ledernes Hovedorganisation, Lærernes Centralorganisation, Malerforbundet Danmark, Pharmadanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Serviceforbundet, Tandlægeforeningen, Teknisk Landsforbund og Yngre Læger om gennemsnitslønngaranti med bilag.

Bilag 2

Ændringer i overenskomster og aftaler på det kommunale område

Forlængelsen eller fornyelsen af de overenskomster og aftaler med tilhørende protokollater og bilag, der er nævnt i bilag 1, afsnit A, nr. 1-9, og afsnit B, nr. 22-41, sker med følgende ændringer:

A. De ændringer, der fremgår af Referat af 22. marts 2013 mellem KL og LC

B. Kompensation for udfasing af 60-årsregel

Til ansatte omfattet af en 60-årsregel i medfør af

- a. aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for lærere i folkeskolen 2008
- b. aftale af 3. august 2011 om arbejdstid m.v. for lærere i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne 2005
- c. aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for børnehaveklasseledere 2008
- d. aftale af 17. august 2011 om arbejdstid for børnehaveklasseledere i folkeskolen 2005
- e. aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for lærere ved voksenspecialundervisning 2008
- f. aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for lærere m.fl. ved ungdomskostskoler

ydes med virkning fra den 1. august 2014 et særligt tillæg.

For overenskomstansatte udgør tillægget 2.800 kr. i årligt grundbeløb (niveau 31. marts 2000). Tillægget er pensionsgivende.

For tjenestemænd samt overenskomstansatte med ret til tjenestemandspension udgør tillægget 3.250 kr. i årligt grundbeløb (niveau 31. marts 2000). Tillægget er ikke-pensionsgivende. Tillægget kan ikke konverteres til løntrin.

C. Øvrige ændringer i overenskomster og aftaler

1. Overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne

I overenskomst af 7. juli 2011 for lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 2, ophæves.
2. I § 5, stk. 2A, udgår », som følger Arbejdstidsaftale 05,«.
3. § 5, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Lærere og børnehaveklasseledere ved selvstændige folkeskoler for specialundervisning for børn ydes et tillæg på 18.600 kr. Der ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 18,92 kr. pr. undervisningstime til disse lærere og børnehaveklasseledere for varetagelse af specialundervisning i særlige klasser eller andre enheder svarende til klasser.

Disse lærere og børnehaveklasseledere er ikke omfattet af stk. 8-11.

Lønseddeltekst: spec-uv skolebørn.

Lønseddeltekst: spec-skole uv-tillæg.«

4. § 5, stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Der ydes til lærere, (skole)konsulenter og børnehaveklasseledere, der varetager specialundervisningspecialpædagogisk bistand i særlige klasser eller andre enheder svarende til klasser, et ikke-pensionsgivende tillæg på 32,43 kr. pr. time.

Ydes der tillæg efter denne bestemmelse, kan der ikke ydes tillæg efter stk. 9-11 for de samme timer.

Lønseddeltekst: spec-uv-tillæg.«

5. § 5, stk. 9, affattes således:

»Stk. 9. Til børnehaveklasseledere, der varetager særlig støtte til tosprogede elever, undervisning af børnehaveklasselever i dansk som andetsprog i henhold til Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 31 af 20. januar 2006 og støtte til fremme af sproglig udvikling for tosprogede børn, der endnu ikke er påbegyndt skolegangen, ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 18,92 kr. pr. time.

Ydes der tillæg efter denne bestemmelse, kan der ikke ydes tillæg efter stk. 10 for de samme timer.

Lønseddeltekst: to-sprogede elever.«

6. § 5, stk. 12, ophæves.

7. Bemærkningen til § 5, stk. 14A, ophæves.

8. § 5, stk. 15, affattes således:

»Stk. 15. Der skal lokalt indgås aftale om funktionsløn, når det i forbindelse med skoleårets planlægning er besluttet, at team selv tilrettelægger og løser normperiodens arbejdsopgaver i relation til de opstillede mål for teamets arbejde.«

9. § 14, stk. 1, affattes således:

»Stk. 1. For ansatte, der ikke er omfattet af stk. 2, gælder Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne.

Bemærkning

Lærere, der får tillagt funktionen som skolekonsulent, jf. § 5, stk. 16, er omfattet af Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne.«

10. §§ 15, 15A og 16 ophæves.

11. § 17, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. I tilfælde, hvor det ikke er muligt at give en børnehaveklasseleder opgaver svarende til en fuldtidsstilling, kan der oprettes deltidsstillinger i videre omfang end fastsat i stk. 3.

Bemærkning

Deltidsbeskæftigede børnehaveklasseledere tilbydes fuldtidsbeskæftigelse, eventuelt med tjeneste på flere skoler, hvis dette er praktisk muligt.

Der henvises til bilag 3 – Opgavepapir for børnehaveklasseledere.«

12. Bemærkningen til § 23, nr. 20, ophæves.

13. I § 23 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Særlig feriegodtgørelse udgør samlet 2,15 %.

Ikke afviklede ferietimer ud over 4 uger kan overføres til det/de følgende ferieår i henhold til Ferieaftalen indgået mellem KL og KTO. Aftale herom indgås skriftligt mellem den ansatte og skolelederen senest 1. maj, medmindre skolelederen har fastsat en anden dato.

Hvis den ansatte og skolelederen ikke indgår aftale om at overføre ferietimer ud over 15,42 time pr. måned (6. ferieuge), skal den ansatte meddele skolelederen, om vedkommende ønsker ferietimerne afviklet eller udbetalt. Denne meddelelse skal gives senest 1. maj, medmindre skolelederen har fastsat en anden dato. Ønsker den ansatte at afvikle optjente ferietimer ud over 15,42 time pr. måned (6. ferieuge), sker det som en nedskrivning af årsnormen eller, hvis forholdene tillader det, som afholdelse efter den ansattes ønsker.«

14. I *protokollat 2, § 2, stk. 2, udgår* », som følger Arbejdstidsaftale 05«.

15. I *bilag 1* ophæves afsnittet »Vejledende kriterier specifikt for funktionsløn«.

16. *Bilag 3* affattes således:

»Bilag 3 - Opgavepapir for børnehaveklasseledere

Undervisning

Børnehaveklasselederen kan varetage følgende undervisning:

1. Undervisning i børnehaveklasse.
2. Undervisning i forbindelse med samordnet indskoling eller lokalt besluttede skolestartprojekter.
3. Specialundervisning, jf. folkeskolelovens §§ 3 og 4.
4. Særlig støtte til tosprogede elever, jf. § 6 i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 31 af 20. januar 2006 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog med senere ændring.
5. Undervisning af børnehaveklasselever i dansk som andet sprog, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 7.
6. Støtte til fremme af sproglig udvikling for tosprogede børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, jf. lovbekendtgørelse nr. 314 af 11. april 2011 om dag-, fritids-, og klubtilbud m.v. til børn og unge § 11 (dagtilbudsloven).
7. Arbejde som børnehaveklasseassistent. Dvs. en medarbejder, der er ansat til at bistå en børnehaveklasseleder med varetagelsen af undervisningen i børnehaveklassen.
8. Vikartimer i 1. og 2. klasse som enkeltstående tilfældige vikartimer eller vikartimer for perioder i sammenhæng (dog ikke for resten af skoleåret).
9. Undervisning i 1. og 2. klasse, som ikke indgår i et samordnet indskolingsforløb. Dette gælder kun for allerede ansatte børnehaveklasseledere på fuld tid, der herved kan få udfyldt en resttjenestetid, når der ikke i øvrigt er ledige (»normerede«) timer inden for de øvrige arbejdsopgaver for børnehaveklasseledere. Det er samtidig en forudsætning, at lærerne – i kommunen som helhed – har et tilsvarende antal timer i børnehaveklasser, der fortrinsvist søges udført i børnehaveklasser, der indgår i samordnet indskoling eller lokalt besluttede skolestartprojekter.

Bemærkning

Der ansættes en børnehaveklasseleder pr. børnehaveklasse. I de tilfælde, hvor en børnehaveklasseleder ikke kan varetage alle undervisningstimerne i børnehaveklassen på grund af

- deltidsbeskæftigelse
- nedsat arbejdstid ved fyldt 60 år, jf. Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne
- omfanget af undervisningen i børnehaveklassen
- varetagelse af undervisning i dansk som andetsprog for tosprogede elever
- varetagelse af støtte til fremme af sproglig udvikling for tosprogede børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen,

kan der ansættes én yderligere børnehaveklasseleder til at varetage de resterende undervisningstimer, således at de tilsammen kan dække alle undervisningstimer i børnehaveklassen. Grundlaget for at ansætte flere børnehaveklasseledere, end der er børnehaveklasser, er alene undervisning efter punkt 1-6 samt 8-9.

Såfremt der for et enkelt skoleår er en overtallig børnehaveklasseleder kan denne dog – i denne periode – være beskæftiget fuldt ud som børnehaveklasseassistent.

Arbejde i skolefritidsordningen

Børnehaveklasselederen varetager arbejde i skolefritidsordninger (i Københavns Kommune: også skoleinstitutioner) inden for hele skolefritidsordningens/-institutionens åbningstid. Ved arbejde i skolefritidsordninger (skoleinstitutioner) følges samme retningslinjer vedrørende arbejdets tilrettelæggelse, som er gældende for skolepædagoger.

Det forudsættes dog, at arbejdstiden placeres i tilknytning til børnehaveklasselederens øvrige arbejde på skolen. Pauser i forbindelse med skift fra arbejde i en børnehaveklasse til arbejde i en skolefritidsordning medregnes i den pågældendes arbejdstid.

Hele dage i skolefritidsordningen/-institutionen placeres i tilknytning til en skoledag. Arbejdsdage i forbindelse med arbejde i skolefritidsordning på skolefridage skal medregnes med mindst 7,4 timer, medmindre andet er aftalt med den enkelte børnehaveklasseleder.

Der knytter sig en del øvrige opgaver til arbejdet i skolefritidsordningen. Eksempelvis:

- deltagelse i møder og arrangementer for børn og/eller forældre i skolefritidsordningen/-institutionen
- deltagelse i personalemøder og lignende i skolefritidsordningen/-institutionen
- deltagelse i koloni- og weekendophold og lignende for børn i skolefritidsordningen/-institutionen, som dog er frivillig for børnehaveklasseledere
- oprydning, indkøb og lignende.

Arbejde som skoleassistent

Børnehaveklasselederen varetager arbejde som skoleassistent. Eksempelvis:

- beskæftigelse af elever umiddelbart før og efter skoletid og af elever i fri- og mellemtimer
- medvirken ved tilrettelæggelse og afvikling af fælles arrangementer for elever (fx skoleudflugter, -fester, -komedier, lejrskoler, klasseture, ekskursioner og featuredage/-uger)
- andre pædagogiske arbejdsopgaver efter skolens nærmere anvisning (fx ledsagelse af syge eller tilskadekomne elever og hjælp og støtte til elever i elevrådsarbejde og lignende).

Pædagogiske støtteforanstaltninger og andre særlige hjælpefunktioner

Handler om pædagogiske støtteforanstaltninger og andre særlige hjælpefunktioner, dvs. praktisk/pædagogisk arbejde i forbindelse med elever med særlige vanskeligheder, der ligger ud over selve undervisningen, men er en forudsætning for dens gennemførelse.

Såfremt en deltidsansat børnehaveklasseleder ud over undervisning også varetager andre af ovennævnte arbejdsopgaver, betragtes den samlede beskæftigelse som ét ansættelsesforhold.

Der er alene mulighed for, at én børnehaveklasseleder pr. børnehaveklasse kan arbejde i skolefritidsordningen, som skoleassistent eller varetage pædagogiske støtteforanstaltninger.«

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

2. Overenskomst for lærere i ungdomsskolen

I overenskomst af 7. juli 2011 for lærere i ungdomsskolen foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Lærere ydes et tillæg for planlagt og eventuelt yderligere pålagt undervisning fra og med de angivne grænser:

Lærere med grundløn:

<u>Undervisningstimer</u>	<u>Sats pr. time</u>
300-700	27,09
751-	84,05

Lønseddeltekst: uv-tillæg 300-750.

Lønseddeltekst: uv-tillæg = 751.

Tillæg for planlagte undervisningstimer udbetales løbende. Tillæg for yderligere pålagte undervisningstimer udbetales ved skoleårets afslutning. Tillæg ydes for hver påbegyndte halve time.

Undervisningstillægget er ikke-pensionsgivende for overenskomstansatte lærere, som har ret til tjenestemandspension, jf. § 10, stk. 7 og 8.

Bemærkning

For deltidsbeskæftigede beregnes grænserne for undervisningstillæg i forhold til beskæftigelsesgraden.

For lærere i tidsbegrænsede stillinger af mere end en måneds varighed og mindre end et skoleår skal der beregnes undervisningstillæg svarende til undervisningsaktiviteten i et helt skoleår. Viser denne opgørelse, at den enkelte lærer forholdsmæssigt har haft planlagt og yderligere pålagt undervisning i det, der svarer til minimum 300 undervisningstimer i løbet af et skoleår, skal der ske udbetaling i forhold til ansættelsens varighed inden for perioden. Samme fortolkning skal anvendes på 750 undervisningstimer. Fortolkningen gælder endvidere lærere, der har haft mindre end 300 undervisningstimer i et skoleår på grund af stillingsskift eller ved til- og fratræden i løbet af et skoleår.

Bilag 2 indeholder regneeksempler på de to situationer.«

2. § 5, stk. 2A, affattes således:

»Stk. 2A. Til lærere ved ungdomskostskoler ydes for planlagt og eventuel ekstra pålagt undervisning fra og med 751 undervisningstimer årligt yderligere en godtgørelse på 55,92 kr. (grundbeløb 31. marts 2000) pr. time. Godtgørelse for planlagte undervisningstimer udbetales løbende. Godtgørelse for ekstra pålagte undervisningstimer udbetales ved arbejdsårets afslutning. Godtgørelsen ydes for hver påbegyndt halve time.«

3. I § 5, stk. 2A, udgår », som følger Arbejdstidsaftale 05,«.

4. § 5, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Lærere, der varetager specialundervisning i særlige klasser eller andre enheder svarende til klasser, ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 18,92 kr. pr. time.

Disse lærere er ikke omfattet af stk. 6.

Lønseddeltekst: spec-skole uv-tillæg.«

5. § 5, stk. 5A, ophæves.

6. § 5, stk. 9, affattes således:

»Stk. 9. Der skal lokalt indgås aftale om funktionsløn, når det i forbindelse med skoleårets planlægning er besluttet, at team selv tilrettelægger og løser normperiodens arbejdsopgaver i relation til de opstillede mål for teamets arbejde.«

7. § 14, stk. 1, affattes således:

»Stk. 1. For ansatte ved ungdomsskolens heltidsundervisning og ved ungdomskostskoler gælder Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne.«

8. § 15, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Tillægget ydes som godtgørelse i stedet for ulempeydelse, jf. §§ 11 og 12 i Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne.«

9. Bemærkningen til § 22, nr. 20, ophæves.

10. I § 22 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Særlig feriegodtgørelse udgør samlet 2,15 %.

Ikke afviklede ferietimer ud over 4 uger kan overføres til det/de følgende ferieår i henhold til Ferieaftalen indgået mellem KL og KTO. Aftale herom indgås skriftligt mellem den ansatte og skolelederen senest 1. maj, medmindre skolelederen har fastsat en anden dato.

Hvis den ansatte og skolelederen ikke indgår aftale om at overføre ferietimer ud over 15,42 time pr. måned (6. ferieuge), skal den ansatte meddele skolelederen, om vedkommende ønsker ferietimerne afviklet eller udbetalt. Denne meddelelse skal gives senest 1. maj, medmindre skolelederen har fastsat en anden dato. Ønsker den ansatte at afvikle optjente ferietimer ud over 15,42 time pr. måned (6. ferieuge), sker det som en nedskrivning af årsnormen eller, hvis forholdene tillader det, som afholdelse efter den ansattes ønsker.«

11. I *protokollat 1*, § 2, stk. 2, udgår », som følger Arbejdstidsaftale 05«.

12. *Bilag 4* ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

3. Overenskomst for lærere ved sprogcentre

I overenskomst af 7. juli 2011 for lærere ved sprogcentre foretages følgende ændringer:

1. § 5, stk. 2, ophæves.

2. I § 5, stk. 2A, udgår », som følger Arbejdstidsaftale 05,«.

3. § 5, stk. 6, affattes således:

»Stk. 6. Der ydes et ikke-pensionsgivende konverteringstillæg på 34 kr. pr. undervisningstime.

Lønseddeltekst: konverteringstillæg.«

4. § 5, stk. 6A, ophæves.

5. § 5, stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Der skal lokalt indgås aftale om funktionsløn, når det i forbindelse med skoleårets planlægning er besluttet, at team selv tilrettelægger og løser normperiodens arbejdsopgaver i relation til de opstillede mål for teamets arbejde.«

6. § 14, stk. 1, affattes således:

»Stk. 1. For de ansatte gælder Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne.«

7. § 15 ophæves.

8. Bemærkningen til § 22, nr. 20, ophæves.

9. I § 22 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Særlig feriegodtgørelse udgør samlet 2,15 %.

Ikke afviklede ferietimer ud over 4 uger kan overføres til det/de følgende ferieår i henhold til Ferieaftalen indgået mellem KL og KTO. Aftale herom indgås skriftligt mellem den ansatte og skolelederen senest 1. maj, medmindre skolelederen har fastsat en anden dato.

Hvis den ansatte og skolelederen ikke indgår aftale om at overføre ferietimer ud over 15,42 time pr. måned (6. ferieuge), skal den ansatte meddele skolelederen, om vedkommende ønsker ferietimerne afviklet eller udbetalt. Denne meddelelse skal gives senest 1. maj, medmindre skolelederen har fastsat en anden dato. Ønsker den ansatte at afvikle optjente ferietimer ud over 15,42 time pr. måned (6. ferieuge), sker det som en nedskrivning af årsnormen eller, hvis forholdene tillader det, som afholdelse efter den ansattes ønsker.«

10. I *protokollat 1*, § 2, stk. 2, udgår », som følger Arbejdstidsaftale 05«.

11. *Bilag 4* ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

4. Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne

1. Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne, jf. underbilag 2.1, omfatter med virkning fra den 1. august 2014 lærere og børnehaveklasseledere m.fl. i folkeskolen, ved voksenspecialundervisning, ungdomsskolens heltidsundervisning, ungdomskostskoler og sprogcentre, i det omfang det fremgår af den enkelte overenskomst/aftale.

2. Pr. 1. august 2014 ophæves følgende aftaler med tilhørende protokollater og bilag:

a. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for lærere i folkeskolen 2008.

b. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid m.v. for lærere i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne 2005.

- c. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for børnehaveklasseledere 2008.
- d. Aftale af 17. august 2011 om arbejdstid for børnehaveklasseledere i folkeskolen 2005.
- e. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for lærere ved voksenspecialundervisning 2008.
- f. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for månedslønnede lærere ved ungdomsskolens heltidsundervisning 2008.
- g. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for månedslønnede lærere ved ungdomsskolens heltidsundervisning 2005.
- h. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for lærere ved kommunale sprogcentre 2008.
- i. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for lærere m.fl. ved sprogcentre 2005.
- j. Aftale af 31. maj 2000 om arbejdstid m.v. for læreres undervisning i ungdomsskolen og folkeskolen.
- k. Aftale af 3. august 2011 om arbejdstid for lærere m.fl. ved ungdomskostskoler.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, samt kutymmer med hjemmel i de ophævede arbejdstidsaftaler bortfalder med virkning pr. 1. august 2014.

5. Lokale lønaftaler, herunder individuelle lønaftaler

Lokale lønaftaler, herunder individuelle lønaftaler, indgået med hjemmel i nedenstående bilag (som ophæves pr. 1. august 2014) bortfalder med virkning pr. 1. august 2014:

- a. Overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne:
Bilag 3 om Indgåelse af lokal lønaftale i forbindelse med overgang til Arbejdstidsaftale 08 ved undervisning for børn og ved specialundervisning for voksne.
- b. Overenskomst for lærere i ungdomsskolen:
Bilag 4 om Indgåelse af lokal lønaftale i forbindelse med overgang til Arbejdstidsaftale 08
- c. Overenskomst for lærere ved sprogcentre:
Bilag 4 om Indgåelse af lokal lønaftale i forbindelse med overgang til Arbejdstidsaftale 08

I den forbindelse anvendes eventuelle lokale lønmidler, som indgår i lokale lønaftaler med hjemmel i ovennævnte bilag, primært til de grupper, som i dag er omfattet af de lokale lønaftaler.

6. Aftale om vilkår for varetagelse af praktikopgaver

I aftale af 7. juli 2011 om vilkår for varetagelse af praktikopgaver i uddannelsen til lærer i folkeskolen foretages følgende ændringer:

1. I bemærkningen til § 2, stk. 1, punkt b, indsættes som 2. pkt.:
»Der kan ydes forholdsmæssigt vederlag ved anvendelse af mindre end en arbejdstime til en opgave«.
2. I bemærkningen til § 3, stk. 1, ophæves 2. pkt.
3. Bemærkningen til § 4, stk. 2 og 3, ophæves.
4. § 5, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Såfremt undervisning af lærerstuderende indgår i arbejdstiden, ydes pr. arbejdstime et vederlag beregnet som fastsat i § 2, stk. 1, punkt b.«
5. § 6, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Såfremt afgivelse af udtalelse indgår i arbejdstiden, ydes pr. arbejdstime et vederlag beregnet som fastsat i § 2, stk. 1, punkt b.«
6. § 6, stk. 4, ophæves.
7. § 9 affattes således:

»§ 9. Lokalaftale
Der kan lokalt indgås aftale om udbetaling af tillæg for varetagelse af praktikopgaver i uddannelsen til lærer i folkeskolen til erstatning for de tillæg (honorar/vederlag), der gælder efter denne aftale.

Bemærkning

Lokalaftaler om tillæg indgås mellem kommunen og den lokale kreds af Danmarks Lærerforening. Der henvises til bilag 1.«

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

Underbilag 2.1

Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i kommunerne

§ 1. Hvem er omfattet af reglerne?

Reglerne omfatter lærere og børnehaveklasseledere m.fl. i folkeskolen, ved voksenspecialundervisning, i ungdomsskolens heltidsundervisning og på sprogcentre, i det omfang det fremgår af den enkelte overenskomst/aftale.

§ 2. Lokalaftaler

Reglerne kan fraviges eller suppleres ved lokal aftale inden for rammeaftalen om decentrale arbejdstidsaftaler (04.82).

§ 3. Arbejdstid

Ved fuldtidsbeskæftigelse udgør den normale arbejdstid gennemsnitligt 37 timer om ugen.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på 1 år (normperioden). Arbejdstiden for perioden udgør 7,4 timer gange antallet af kalenderdage fratrukket fridage samt eventuelle søgnehellidage, bortset fra søgnehellidage, der falder på ugedage, hvor den ansatte i forvejen altid har fri.

Bemærkning

Arbejdstiden for perioden beregnes som 7,4 timer gange antallet af kalenderdage, ekskl. fridage og eventuelle søgnehellidage.

Ved fridage forstås periodens lørdage og søndage.

Søgnehellidage er helligdage, der ikke falder på en søndag.

Helligdage er skærtorsdag, langfredag, påskedag, 2. påskedag, st. bededag, Kristi himmelfartsdag, pinsedag, 2. pinsedag, juledag, 2. juledag og nytårsdag.

Juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag er ikke helligdage.

»Søgnehellidage, der falder på ugedage, hvor den ansatte i forvejen har fri«, omfatter søgnehellidage, der falder på en lørdag.

Stk. 3. Arbejdstiden tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Bemærkning

Den daglige arbejdstid skal så vidt muligt være samlet.

Bestemmelsen gælder ikke for lærere ved ungdomskostskoler.

§ 4. Deltid

Ved ansættelse på deltid nedsættes arbejdstiden, jf. § 3, stk. 2, og lønnen forholdsmæssigt.

§ 5. Opgaveoversigt

Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til den ansatte. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, den ansatte påtænkes at løse i normperioden.

Bemærkning

Opgaveoversigten udarbejdes på baggrund af dialog mellem ledelse og lærer, hvor der bl.a. afstemmes forventninger til, om lærerens samlede arbejdstid er fyldt op med de tildelte opgaver. Der gives ikke med opgaveoversigten et bindende tilsagn til læreren om, hvilke opgaver den pågældende skal løse.

Stk. 2. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og den ansatte, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

Bemærkning

Skoleledelsen er løbende opmærksom på lærernes præsterede arbejdstid og drøfter eventuelle justeringer af opgaver/prioriteringer med den enkelte lærer efter behov.

§ 6. Ansatte, der er fyldt 60 år

For ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år, gælder følgende:

- For lærere og børnehaveklasseledere i folkeskolen og for lærere ved ungdomskostskoler, der er fyldt 60 år og anmoder herom, nedsættes arbejdstiden med 175 timer årligt for fuldtidsansatte. For deltidsansatte og for ansatte frikøbt til organisationsarbejde reduceres de 175 timer forholdsmæssigt.
- For lærere ved selvstændige kommunale institutioner for voksenspecialundervisning, der er fyldt 60 år og anmoder herom, nedsættes arbejdstiden med 21 minutter for hver 60 minutters undervisning. Nedsættelsen gives i den normperiode, hvor undervisningen er placeret.

Stk. 2. Nedsættelsen af arbejdstiden sker fra den normperiode, hvor den ansatte fylder 60 år.

Stk. 3. Der kan ikke gives overarbejdsbetaling i de normperioder, hvor arbejdstiden er nedsat. Hvis normen overskrides, afspadseres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1.

§ 6a. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2. Deltidsansatte har ret til en forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3. Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.

§ 7. Opgørelse af arbejdstiden

Den præsterede arbejdstid opgøres således:

1. *Arbejdsdage* medregnes med tiden mellem mødetidspunktet og det tidspunkt, hvor den ansatte kan forlade arbejdsstedet. Pauser medregnes, hvis de varer mindre end 1/2 time og den ansatte står til rådighed for arbejdsgiveren og ikke må forlade arbejdsstedet.
2. *Dage med ret til fravær med løn* medregnes med det antal timer, den ansatte skulle have arbejdet den pågældende dag. Hvis der ikke er fastsat noget timetal for den pågældende dag, medregnes for fuldtidsansatte 7,4 timer og for ansatte på deltid et forholdsmæssigt timetal.

Bemærkning

Fravær med ret til løn er fx sygedage og tjenestefrihed med løn. Afspadsering og ferietimer ud over 4 uger fra tidligere ferieår og/eller ferietimer ud over 5 uger fra indeværende ferieår er kun omfattet af nr. 2, hvis ledelsen har besluttet afvikling heraf på hele arbejdsdage, ellers gælder nr. 3 og 4.

3. *Afspadsering* fra tidligere normperiode, som er afviklet i normperioden, medregnes.

Bemærkning

Afspadsering fra tidligere normperiode afvikles ved, at arbejdstiden i den aktuelle normperiode nedsættes, jf. dog nr. 2.

4. *Ferietimer* ud over 4 uger fra tidligere ferieår og/eller ferietimer ud over 5 uger fra indeværende ferieår, som er afviklet i normperioden, medregnes.

Bemærkning

Ferietimer ud over 4 uger fra tidligere ferieår og/eller ferietimer ud over 5 uger fra indeværende ferieår afvikles ved, at arbejdstiden i den aktuelle normperiode nedsættes, jf. dog nr. 2.

5. *Aldersreduktion*, jf. § 6, som er afviklet i normperioden, medregnes.
6. *Tid, der er medgået til kombinationsbeskæftigelse* i normperioden efter de herom fastsatte regler, medregnes.
7. *Lejrskoler, hytteture, studieture mv.* (arrangementer med overnatning), der udføres som en del af tjenesten, medregnes i arbejdstiden, dog højst med 14 timer pr. døgn.

Bemærkning

Rejsetid i forbindelse med lejrskoler, hytteture, studieture m.v. (arrangementer med overnatning) medregnes efter pkt. 7, ikke efter pkt. 8.

8. *Rejsetid* i forbindelse med tjenesterejser medregnes, dog højst med 13 timer pr. døgn.

Bemærkning

Rejsetiden medregnes fuldt ud for rejser i såvel ind- som udland, men højst med 13 timer pr. døgn.

Begrænsningen på de 13 timer gælder kun for selve rejsetiden.

Ved døgn forstås i denne sammenhæng arbejdsdøgnet, dvs. 24 timer regnet fra den pågældende arbejdsdags begyndelse.

9. *Rådighedstjeneste* i hjemmet medregnes med 1/3 og rådighedstjeneste på arbejdsstedet med 3/4.
10. *Tilkald* med mindre end 24 timers varsel medregnes med mindst 3 timer. Det gælder dog ikke, hvis arbejdet ligger i umiddelbar tilknytning til det normale arbejde, eller tilkaldet sker som led i rådighedstjeneste.

Bemærkning

Ved »tilkald« forstår, at den ansatte skal møde op på arbejdsstedet. Hvis arbejdet udføres fra den ansattes bopæl, er det derfor kun den faktiske arbejdstid, der medregnes.

11. *Tid, der er medgået til aftalt frikøb* til organisationsarbejde, medregnes.

Bemærkning til § 7, stk. 1

Arbejdstiden opgøres i timer og minutter, og der foretages ingen afrunding ved opgørelsen af den præsterede arbejdstid.

For lærere ved ungdomskostskoler, der varetager tilsyn, henvises desuden til protokollat 1.

Stk. 2. Lærere i folkeskolen og i ungdomsskolens heltidsundervisning, der skal gennemføre mundtlige udtræksprøver som eksaminator og censor ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve, kan afregnes for opgaven på to måder:

- a. Opgaven medregnes i arbejdstiden, jf. stk. 1.
- b. Opgaven betales med en særlig timetakst, hvorved tiden til opgaven holdes uden for arbejdstidsopgørelsen. Timetaksten udgør 191,00 kr. (31/3 2000-niveau) pr. time. Timetaksten er pensionsgivende for overenskomstansatte, dog undtaget overenskomstansatte lærere, som har ret til tjenestemandslignende pension.

§ 8. Overarbejde og merarbejde

Hvis den præsterede arbejdstid har oversteg arbejdstiden for perioden, jf. § 3, stk. 2, (fuldtid) og § 4 (deltid), godtgøres timerne med afspadsering af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Stk. 2. Timer, der ikke overstiger arbejdstiden for fuldtidsbeskæftigelse, jf. § 3, stk. 2, godtgøres dog kun med afspadsering af samme varighed eller med almindelig timeløn.

Bemærkning til § 8

Overarbejde og merarbejde skal være pålagt eller nødvendigt af hensyn til en forsvarlig varetagelse af tjenesten.

Timelønnen beregnes som 1/1924 af årslønnen inkl. funktions- og kvalifikationsløn (på udbetalingstidspunktet). For lærere ved ungdomskostskoler indgår ungdomskostskoletillæg ikke i beregningen af timelønnen.

§ 9. Afspadsring

Afspadsring skal gives i den efterfølgende normperiode.

Bemærkning

Afspadsring gives som en nedsættelse af arbejdstiden i den efterfølgende normperiode, medmindre ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsring.

Kan afspadsringen ikke gives i den efterfølgende normperiode, ydes i stedet overarbejdsbetaling.

Stk. 2. Afspadsringstidspunktet skal varsles mindst 80 timer i forvejen.

Stk. 3. Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsring begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadsringen.

Bemærkning til stk. 2 og 3

Stk. 2 og 3 finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsring.

§ 10. Arbejdstidens tilrettelæggelse

Den daglige hvileperiode efter arbejdsmiljølovgivningen kan undtagelsesvis nedsættes fra 11 til 8 timer 1 gang ugentligt.

Stk. 2. Efter lokal aftale kan hvileperioden nedsættes til 8 timer indtil 2 gange ugentligt, dog ikke 2 døgn i træk.

Stk. 3. Der kan højst være 10 arbejdsdage mellem 2 fridage.

Stk. 4. Under deltagelse i lejrskoler, hyttetur, studieture mv. (arrangementer med overnatning) ses bort fra kravet om daglig hviletid. Såfremt opholdet mv. strækker sig over en weekend, omlægges det ugentlige fridøgn, så der kan være indtil 12 arbejdsdage mellem 2 fridage.

Bemærkning til § 10

I tilfælde, hvor arbejdsmiljølovens regler om hvileperiode og fridøgn fraviges, skal der ydes tilsvarende kompenserende hvileperioder eller fridøgn. Hvor forholdene undtagelsesvis er af en sådan art, at det ikke er muligt at yde kompenserende hvileperioder eller fridøgn, skal der ydes passende beskyttelse.

Det forudsættes, at der tages størst muligt hensyn til den ansatte ved den konkrete arbejdstilrettelæggelse. Dette indebærer bl.a., at beordret omlægning af arbejdstiden skal varsles så tidligt som muligt.

Det forudsættes endvidere, at tillidsrepræsentanten orienteres, hvis det overvejes at gennemføre mere principielle ændringer i arbejdstilrettelæggelsen og/eller tjenestefordelingen, således at den pågældendes eventuelle bemærkninger kan indgå i overvejelserne.

Opmærksomheden henledes endelig på MED-aftalens regler om information og drøftelse af arbejdspladsens forhold, herunder bl.a. beslutninger, der kan føre til betydelige ændringer i arbejdets tilrettelæggelse.

§ 11. Ulempegodtgørelse

For arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 06 eller i weekender, på søgnehellidage, grundlovsdag efter kl. 12 samt juleaftensdag efter kl. 14 ydes et tillæg svarende til 25 pct. af nettotimelønnen inkl. faste tillæg, dog mindst 26,12 kr. (grundbeløb 31. marts 2000).

Stk. 2. Ulempegodtgørelsen efter stk. 1 kan efter aftale mellem ledelsen og den ansatte konverteres til afspadsring.

Stk. 3. Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsring begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadsringen.

Bemærkning til stk. 3

Stk. 3 finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsring.

Bemærkning til § 11

Ulempetillægget ydes for arbejde, der efter ordre eller godkendt tjenestefordeling udføres i følgende tidsrum:

Hverdage: Fra kl. 17 til kl. 06 (inkl. mandag morgen).

Weekender: Fra lørdag kl. 00 til søndag kl. 24.

Søgnehellidage: Fra kl. 00 til kl. 24.

Grundlovsdag: Fra kl. 12 til kl. 24.

Juleaftensdag: Fra kl. 14 til kl. 24.

Der ydes således også tillæg for arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 19 på hverdage.

Tillægget efter § 11 udbetales uafhængigt af eventuel overarbejdsgodtgørelse efter de almindelige regler eller eventuel weekendgodtgørelse efter § 12.

Ulempetillæg udbetales, hvis ikke andet er aftalt, ved den førstkomende lønudbetaling efter opgørelsesperiodens (normperiodens) udløb.

§ 12. Weekendgodtgørelse

Arbejde i weekender eller på søgnehellidage godtgøres med afspadsring af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Stk. 2. Arbejdstid, der godtgøres efter stk. 1, indgår ikke i arbejdstidsopgørelsen efter § 7.

Stk. 3. Der ydes herudover tillæg efter § 11.

Stk. 4. Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsring begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadsringen.

Bemærkning til § 12, stk. 4

§ 12, stk. 4, finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsring.

Bemærkning til § 12

Weekendgodtgørelsen ydes for arbejde, der efter ordre eller godkendt tjenestefordeling udføres i tidsrummet fra lørdag kl. 00 til søndag kl. 24 og på søgnehelligdage fra kl. 00 til kl. 24.

Arbejde i weekender eller på søgnehelligdage udløser et tillæg på 50 pct., uanset om der er tale om almindelig tjeneste, pålagt over- eller merarbejde eller en deltidsansats ekstraarbejde inden for fuldtidsnormen.

Godtgørelse i form af afspadsring kan gives såvel før som efter den pågældende weekend eller søgnehelligdag (omlægning af tjenesten).

Afspadsringen medregnes på afviklingstidspunktet i arbejdstidsopgørelsen som anden afspadsring, jf. § 7.

Hvis afspadsringen ikke gives i den efterfølgende normperiode, ydes i stedet kontant godtgørelse ved den efterfølgende lønudbetaling.

Der ydes ikke herudover erstatningsfridage, kompensation for mistede fridage eller godtgørelse for over- eller merarbejde.

Ved arbejde i weekenden ydes både tillæg efter § 11 og weekendgodtgørelse efter § 12.

§ 13. Tillæg for delt tjeneste

For tjeneste, der er opdelt i 3 dele, betales et tillæg på 54 kr. pr. gang (grundbeløb 31. marts 2000).

Stk. 2. Ved delt tjeneste, hvis samlede varighed inkl. de mellemliggende timer overstiger 11 timer, betales et tillæg på 5,82 kr. pr. time (grundbeløb 31. marts 2000) for den del af tjenesten, der ligger ud over 11 timer. Tillægget betales pr. påbegyndt halve time.

Bemærkning

Ved beregningen af den delte tjenestes samlede varighed medregnes mellemliggende timer, hvor den ansatte har fri. Tillægget betales kun for timer, der ligger ud over 11.

§ 14. Tillæg ved deltagelse i lejrskole mv.

Der ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 127,33 kr. (grundbeløb 31. marts 2000) pr. påbegyndt dag for deltagelse i lejrskoler, hytteture, studieture mv. (arrangementer med overnatning). Tillægget ydes i stedet for ulempegodtgørelse, jf. § 11.

Stk. 2. Afvikles arrangementer, jf. stk. 1, på lørdage, søndage og helligdage, ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 289,62 kr. (grundbeløb 31. marts 2000) pr. påbegyndt dag. Tillægget ydes i stedet for ulempegodtgørelse, jf. § 11, og weekendgodtgørelse, jf. § 12.

Protokollat 1 – Ungdomskostskoletilsyn

Ved dagtjeneste mellem kl. 7.00 og kl. 23.00 medregnes den tid, hvor læreren har ungdomskostskoletilsyn, fuldt ud som arbejdstimer.

Stk. 2. Ved rådighedstjeneste mellem kl. 23.00 og kl. 7.00 medregnes tiden med 1/3 af arbejdstimetallet, når læreren kan opholde sig i sit eget hjem, og med 3/4, når læreren har pligt til at tage natophold i vagtværelse på skolen.

Stk. 3. Ved tilkald af over en halv times varighed i rådighedsperioden indregnes den fulde varighed af afbrydelsen som arbejdstid.

Bilag 3

Ændringer i overenskomster og aftaler på det statslige område

Forlængelsen eller fornyelsen af de overenskomster og aftaler, der er nævnt i bilag 1, afsnit A, nr. 10-15, og afsnit B nr. 42-51, sker med følgende ændringer:

A. De ændringer, der fremgår af forhandlingsprotokol af 8. februar 2013 mellem finansministeren og Centralorganisationernes Fællesudvalg.

B. Øvrige ændringer, der er aftalt på den ene side af eller efter bemyndigelse fra Finansministeriet og på den anden side af Offentligt Ansattes Organisationer (Det Statslige Område), CO10 – Centralorganisationen af 2010, Lærernes Centralorganisation eller AC eller tilsluttede organisationer.

C. De ændringer, der fremgår af fælles forståelse af 23. april 2013 mellem Moderniseringsstyrelsen og Lærernes Centralorganisation om indførelse af et nyt lønsystem for lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler samt efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler. Ændringen træder i kraft den 1. august 2013. Indtil denne dato gælder det midlertidige lønsystem i § 4a i organisationsaftale af 11. juli 2011 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler samt efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler.

D. Kompensation for udfasning af 60-årsregel

1. Til ansatte omfattet af en 60-årsregel i medfør af organisationsaftale af 11. juli 2011 for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler samt efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler samt protokollat af 30. juni 2008 om arbejdstid mv. for lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler eller protokollat af 30. juni 2008 om arbejdstid mv. for lærere ved efterskoler samt

husholdnings- og håndarbejdsskoler ydes med virkning fra den 1. august 2014 et særligt tillæg på 2.800 kr. i årligt grundbeløb (niveau 31. marts 2012). Tillægget er pensionsgivende.

2. Til ansatte omfattet af en 60-årsregel i medfør af
  - aftale af 28. november 2008 om arbejdstid for lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse
  - organisationsaftale af 7. oktober 2011 for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning samt protokollat om arbejdstid mv. for lærere ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning
  - aftale af 9. februar 2009 for tjenestemandsansatte lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning
  - organisationsaftale af 20. september 2011 for faglærere ansat ved SKT samt protokollat om arbejdstid mv. for faglærere ved klinikassistentuddannelsen på SKT
  - organisationsaftale af 12. august 2011 for fængselslærere m.fl.
  - aftale af 21. marts 2005 om nyt lønsystem og arbejdstid for tjenestemandsansatte lærere og souschefer ved Kriminalforsorgens fængsler og arresthuse
  - aftale af 6. juli om løn- og ansættelsesvilkår for forswarets civile faglærere

ydes med virkning fra den 1. august 2014 et særligt tillæg på 3.000 kr. i årligt grundbeløb (niveau 31. marts 2012). Tillægget er pensionsgivende.

E. I reguleringsordningen i bilag A til forhandlingsprotokol af 8. februar 2013 mellem finansministeren og Centralorganisationernes Fællesudvalg, foretages for så vidt angår reguleringen pr. 1. april 2014 følgende ændring:

1. $[d * 100 / (100 + (DS\text{-indeks } 3.13 / DS\text{-indeks } 3.12 - 1) * 100 * 1,5 + s)] * 0,8$ ændres til:
 $[d * 100 / (100 + (DS\text{-indeks } 3.13 / DS\text{-indeks } 3.12 - 1) * 100 * 1,5 + s)] * 0,8 + \alpha$

hvor α = kompensation for bortfald af 60-årsreglen for gymnasielærere/statens samlede lønsum * 0,8.

Kompensation for bortfald af 60-årsreglen for gymnasielærere =	110.000.000 kr.
Statens lønsum, 2. kvartal 2012 (OK 13 kvartal.) =	87.082.592.000 kr.
$\alpha = 110.000.000 / 87.082.592.000 * 0,8 =$	0,10 pct.

F. Øvrige ændringer i overenskomster og aftaler

1. Organisationsaftale for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler samt efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler med tilhørende protokollater om arbejdstid

a. I organisationsaftale af 11. juli 2011 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for ledere, lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler samt efterskoler og husholdnings- og håndarbejdsskoler foretages følgende ændringer:

1. § 22, stk. 1, litra d, ophæves.
2. I § 22, stk. 2, udgår », jf. dog stk. 1, punkt d)«.
3. I § 24, nr. 1, udgår »som skoletid«.
4. § 24, nr. 2, og § 38, stk. 2, ophæves.
5. I bilag 1, nr. 4, afsnit 1,1. pkt., udgår », i henhold til aktivitetsplanen, jf. arbejdstidsprotokollatets § 5«.
6. Bilag 6, nr. 2, 1. afsnit, litra a-c, ophæves.
7. I bilag 6, nr. 2, 3. afsnit, udgår »efter punkterne a. -c.« og »b.«
8. I bilag 6, nr. 2, 4. afsnit, udgår »efter punkterne a. -c.«
9. Bilag 6, nr. 3, og bilag 7, nr. 4, ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

b. I protokollat af 30. juni 2008 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid mv. for lærere og børnehaveklasseledere ved frie grundskoler foretages følgende ændringer:

1. §§ 2-8 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 2. Arbejdstid

De ansatte følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. På skoler uden kostafdeling tilrettelægges arbejdet normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til den ansatte. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, den ansatte påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og den ansatte, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

§ 3. Særlig regel for ansatte, der er fyldt 60 år

Ansatte, der er fyldt 60 år, og som anmoder herom, tillægges 175 timer årligt, som den ansatte selv disponerer over. Det kan aftales, at disse timer eller dele heraf kan indsættes i timebanken, dog uden tillæg af 50 pct. efter § 9, stk. 3.

Stk. 2. Timerne medregnes fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år. Ansatte, der får tillagt timer efter stk. 1, kan ikke få overtidsbetaling. Hvis normen overskrides, afspadseres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1.

Stk. 3. Overarbejde, der er præsteret forud for den normperiode, hvori den ansatte første gang får tillagt timer efter stk. 1, vederlægges dog efter de almindelige regler.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder alene anvendelse for ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år.«

§ 3 a. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2. Deltidsansatte har ret til en forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3. Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.«

2. § 9, stk. 1 og 2, ophæves.

3. I § 9, stk. 3, udgår »ikke betales ved normperiodens udløb, jf. stk. 1, men i stedet«.

4. I § 9, stk. 4, udgår », jf. stk. 1«.

5. § 10, § 11, § 13, § 14, stk. 1 og 2, og § 15 ophæves.

6. § 16 affattes således:

»§ 16. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

7. Bilag 1-7 ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

c. I protokollat af 30. juni 2008 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation om arbejdstid mv. for lærere ved efterskoler og husholdnings- og håndarbejdstskoler foretages følgende ændringer:

1. §§ 2-4, § 5, stk. 1-4, §§ 6-8, §§ 10 og 11, § 12, stk. 1 og 2, ophæves.

2. I § 12, stk. 3, udgår »ikke betales ved normperiodens udløb, jf. stk. 1, men i stedet«.

3. I § 12, stk. 4, udgår », jf. stk. 1«.

4. §§ 13-17 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 13. Arbejdstid

De ansatte følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-4.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til den ansatte. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, den ansatte påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 4. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og den ansatte, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

§ 14. Særlig regel for ansatte, der er fyldt 60 år

Ansatte, der er fyldt 60 år, og som anmoder herom, tillægges 175 timer årligt, som den ansatte selv disponerer over. Det kan aftales, at disse timer eller dele heraf kan indsættes i timebanken, dog uden tillæg af 50 pct. efter § 12, stk. 3.

Stk. 2. Timerne medregnes for den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år. Ansatte, der får tillagt timer efter stk. 1, kan ikke få overtidsbetaling. Hvis normen overskrides, afspadseres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1.

Stk. 3. Overarbejde, der er præsteret forud for den normperiode, hvori den ansatte første gang får tillagt timer efter stk. 1, vederlægges dog efter de almindelige regler.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder alene anvendelse for ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år.

§ 14 a. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2. Deltidsansatte har ret til en forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3. Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.

§ 15. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

5. Bilag 1-5 ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

2. Aftale om arbejdstid for lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse

I aftale af 28. november 2008 mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II og AC om arbejdstid for lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, litra b, ophæves.
2. §§ 2-4 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 2. Arbejdstid

Lærere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til læreren. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, læreren påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og læreren, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.«

3. § 5, stk. 1-3, og §§ 6-22 ophæves.

4. I § 23 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Stk. 1 og 2 finder alene anvendelse for lærere, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år.«

5. § 23 a. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2. Deltidsansatte har ret til en forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3. Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.

6. §§ 24-26 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 24. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

7. Bilag A-D ophæves.

8. I praktikvejledningen i forbindelse med pædagogikum på erhvervsskoler, der supplerer aftale om arbejdstid for lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, ophæves bestemmelsen om en grundakkord på 68 timer.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

3. Organisationsaftale for ledere og lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser

I organisationsaftale af 21. oktober 2011 mellem Finansministeriet og Centralorganisationen af 2010, Danske Bioanalytikere, Danske Fysioterapeuter, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Sygeplejeråd, Dansk Tandplejerforening, Ergoterapeutforeningen, Farmakonomforeningen, Jordemoderforeningen, Lærernes Centralorganisation, Danmarks Lærerforening og Socialpædagogernes Landsforbund for ledere og lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, foretages følgende ændringer:

1. §§ 8-13 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 8. Arbejdstid for lærere

Lærere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til læreren. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, læreren påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og læreren, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

§ 9. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

2. § 14, stk. 1-3, §§ 15 og 16, §§ 18-21 ophæves.

3. I § 22 udgår », jf. § 19«.

4. Bilag 1 ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

4. Aftale om tjenstemandsansatte ledere og lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser (herunder SOSU-skoler)

I aftale af 26. januar 2009 mellem Finansministeriet og Statstjenestemændenes Centralorganisation II og Lærernes Centralorganisation om tjenstemandsansatte ledere og lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser (herunder SOSU-skoler), foretages følgende ændringer:

1. § 2 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 2. Løn- og arbejdstidsvilkår

Ledere og lærere omfattet af nærværende aftale følger bestemmelserne om løn og arbejdstid i organisationsaftalen for ledere og lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse, der udbyder de grundlæggende social- og sundhedsuddannelser, bortset fra pensionsbestemmelserne.

§ 2 a. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

5. Organisationsaftale for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning

I organisationsaftale af 7. oktober 2011 mellem Ministeriet for Børn og Undervisning og Lærernes Centralorganisation for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning foretages følgende ændringer:

1. § 6 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 6. Arbejdstid for lærere

Lærere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenstemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsering er den følgende normperiode.

Stk. 3. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til læreren. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, læreren påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og læreren, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

§ 6 a. Godtgørelse

Opgørelsesårets afslutning opgøres omfanget af undervisningstimer. For hver time læreren har undervist ud over 750 timer, ydes en godtgørelse for hver times undervisning på 68,66 kr. pr. time (grundbeløb niveau 1. oktober 1997). Godtgørelsen ydes for hver påbegyndt halve time.

§ 6 b. Særlig regel for lærere, der er fyldt 60 år

For lærere, der er fyldt 60 år, medregnes yderligere 21 minutter i arbejdstidsopgørelsen pr. times undervisning.

Stk. 2. For lærere, der ved det 60. år får yderligere tid, jf. stk. 1, kan der alene ske afspadsering for eventuelle overtimer. Afspadsering sker i forholdet 1:1.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 finder alene anvendelse for lærere, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år.

§ 6 c. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2. Deltidsansatte har ret til en forholdsvis arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3. Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.

§ 6 d. Ændring af beskæftigelsesgrad for lærere

Ved merbeskæftigelse af fastere karakter foretages en ændring af lærerens beskæftigelsesgrad (evt. tidsbegrænset).

§ 6 e. Undervisning mv. ved den studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne

Undervisning, eksamination, censur og rettegødtgørelse ved den studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne medregnes i arbejdstidsopgørelsen efter den til enhver tid gældende overenskomst mellem Finansministeriet og Gymnasieskolernes Lærerforening for lærere og pædagogiske ledere ved gymnasieskoler mv.

Stk. 2. For hver time, der i henhold til stk. 1 medregnes i arbejdstidsopgørelsen, ydes et tillæg på 24,41 kr. (grundbeløb niveau oktober 1997). Tillægget kan højst ydes for 840 timer årligt.

§ 6 f. Flere arbejdssteder

For lærere med flere arbejdssteder fastsætter den ansættende myndighed et hovedarbejdssted. Som hovedregel fastsættes dette som det arbejdssted, hvor hovedparten af tjenesten er placeret.

Stk. 2. Ændring af hovedarbejdssted betragtes som en væsentlig vilkårsændring, bortset fra de tilfælde hvor en ændring af hovedarbejdsstedet medfører en daglig mertransport på 8 km eller derunder.

Stk. 3. Ved tjeneste andre steder end hovedarbejdsstedet anvendes de sædvanlige regler for tjeneste uden for det faste arbejdssted.

Stk. 4. For lærere, der som led i ansættelsesvilkårene gør tjeneste inden for et nærmere geografisk afgrænset område (et distrikt), kan en institution eller et mødested inden for distriktet eller den pågældendes hjem anvendes som udgangspunkt for beregning af kørselsgodtgørelse og medregning af arbejdstid, jf. reglerne for tjeneste uden for det faste arbejdssted.

Stk. 5. Ved rejser direkte mellem bopæl og andet arbejdssted end hovedarbejdsstedet medregnes alene den tid, der ligger ud over lærerens befordringstid mellem hjem og hovedarbejdssted.

§ 6 g. Arbejdstid for konsulenter

Konsulenter følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten.

Stk. 2. Konsulenter er omfattet af bestemmelserne om merarbejdsgodtgørelse.

§ 6 h. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

2. *Bilag 1* ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

6. Aftale for tjenestemandsansatte lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning

I aftale af 9. februar 2009 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for tjenestemandsansatte lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning foretages følgende ændringer:

1. § 2 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 2. Løn- og arbejdstidsvilkår

Lærere m.fl. omfattet af nærværende aftale følger bestemmelserne om løn og arbejdstid i organisationsaftale for lærere m.fl. ved almen voksenuddannelse, forberedende voksenundervisning og ordblindeundervisning bortset fra pensionsbestemmelserne.

§ 2 a. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

7. Organisationsaftale for lærere ved arbejdsmarkedsuddannelserne mv.

I organisationsaftale af 1. december 2012 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for lærere ved arbejdsmarkedsuddannelserne mv. foretages følgende ændringer:

1. § 4 ophæves.

2. §§ 13 og 14 affattes således:

»§ 13. Arbejdstid

Lærere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til læreren. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, læreren påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og læreren, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

Stk. 6. Lærere, hvis ugentlige undervisningstimer overstiger 30,9 klokketimer, har krav på en godtgørelse på 56,00 kr. (grundbeløb niveau 1. oktober 1997) pr. time ud over 30,9 timer.

§ 14. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

8. Organisationsaftale for ledere og lærere ved produktionsskoler

I organisationsaftale af 1. november 2011 mellem Undervisningsministeriet og Lærernes Centralorganisation for ledere og lærere ved produktionsskoler foretages følgende ændringer:

1. §§ 3-5 affattes således:

»§ 3. Arbejdstid for lærere

Lærere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til læreren. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, læreren påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og læreren, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

§ 4. Arbejdstid for ledere

Ledere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten. Ledere er omfattet af bestemmelserne om merarbejdsgodtgørelse.

Stk. 2. Viceforstandere og afdelingsledere, som er tillagt mindre end 1040 timer til ledelsesmæssige og pædagogisk/administrative opgaver, er dog omfattet af § 3.

§ 5. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

2. § 9 ophæves.

3. I § 10, stk. 2, 4. pkt., udgår », jf. §§ 5 og 6«.

4. § 11 ophæves.

5. Bilag 1 ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

9. Organisationsaftale for faglærere ansat ved SKT

I organisationsaftale af 20. september 2011 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for faglærere ansat ved SKT foretages følgende ændringer:

1. § 12 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 12. Arbejdstid

Lærere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til læreren. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, læreren påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og læreren, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

§ 12 a. Tillæg

Såfremt en lærer pålægges flere end 28 undervisningslektioner a 45 minutters varighed i en uge, ydes der et tillæg pr. overskydende undervisningslektion på 22,5 min., der medregnes i normperioden.

Stk. 2. Ved andre lektionslængder end 45 min. beregnes de anførte minuttal forholdsmæssigt.

§ 12 b. Særlig regel for lærere, der er fyldt 60 år

Lærere, der er fyldt 60 år, og som anmoder herom, skal i deres arbejdstidsopgørelse tillægges 175 timer årligt. Arbejdstimer udover det pligtige årlige arbejdstimetal afspadsres i det følgende år i forholdet 1:1.

Stk. 2. Stk. 1 finder alene anvendelse for lærere, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år.

§ 12 c. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2. Deltidsansatte har ret til en forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3. Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.

§ 12 d. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af de ansattes arbejdstid ophæves.«

2. Bilag 3 og 4 ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

10. Organisationsaftale for undervisningsassistenter ansat ved SKT

I organisationsaftale af 20. september 2011 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for undervisningsassistenter ansat ved SKT foretages følgende ændringer:

1. §§ 10-12 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 10. Arbejdstid

Undervisningsassistenter følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-6.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Ved beregning af arbejdstiden regnes hver ugentlig instruktionstime ud over 25,9 som 1 time og 25 minutter.

Stk. 4. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 5. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til undervisningsassistenten. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, undervisningsassistenten påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 6. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og undervisningsassistenten, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

§ 11. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

11. Organisationsaftale for lærere, børnehaveklasseledere, skoleledere og undervisningskonsulenter i Dansk Røde Kors Asylafdeling

I organisationsaftale af 4. februar 2009 mellem Finansministeriet og Lærernes Centralorganisation for lærere, børnehaveklasseledere, skoleledere og undervisningskonsulenter i Dansk Røde Kors Asylafdeling foretages følgende ændringer:

1. I § 5, *stk. 5*, 2. *pkt.*, udgår »i henhold til aktivitetsplanen, jf. § 17«.

2. §§ 13-18 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 13. Arbejdstid

Lærere og børnehaveklasseledere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til den ansatte. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, den ansatte påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og den ansatte, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.«

3. § 19, *nr. 2*, §§ 20-22, § 24, § 26 og § 27, *stk. 1* og 2, ophæves.

4. Efter § 28 indsættes:

»§ 28 a. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

5. I *bilag 3, nr. 4*, udgår »tid i et omfang, der svarer til opgavernes art, samt«.

6. *Bilag 4* og *5* ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

12. Organisationsaftale for fængselslærere m.fl.

I organisationsaftale af 12. august 2011 mellem Finansministeriet og CO 10 – Centralorganisationen af 2010 og Kriminalforsorgsforeningen for fængselslærere m.fl. foretages ændringer:

1. §§ 7-10 affattes således:

»§ 7. Arbejdstid

Fængselslærere følger den til enhver tid gældende aftale om arbejdstid for tjenestemænd i staten, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på et år (normperioden), og fristen for afspadsring er den følgende normperiode.

Stk. 3. Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Stk. 4. Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til fængselslæreren. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, fængselslæreren påtænkes at løse i normperioden.

Stk. 5. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af

opgaveoversigten, drøftes dette snarest muligt mellem ledelsen og fængselslæreren, herunder drøftes eventuelle konsekvenser af ændringer.

§ 8. Særlig regel for ansatte, der er fyldt 60 år

Fængselslærere, der er fyldt 60 år, og som anmoder herom, tillægges 170 timer årligt, som fængselslæreren selv disponerer over.

Stk. 2. Timerne medregnes fra den normperiode, hvori fængselslæreren fylder 60 år. Fængselslærere, der får tillagt timer efter stk. 1, kan ikke få overtidsbetaling. Hvis den årlige arbejdstidsnorm overskrides, afspadseres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1.

Stk. 3. Undervisningstimetallet i § 10, stk. 1, nedsættes med 170.

Stk. 4. Stk. 1-3 finder alene anvendelse for fængselslærere, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år.

§ 8 a. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2. Deltidsansatte har ret til en forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3. Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.

§ 9. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.

§ 10. Godtgørelse

For hver undervisningstime ud over 750 inden for en normperiode ydes fængselslæreren en godtgørelse, der svarer til 2 gange godtgørelsen for tjeneste på søn- og helligdage.

Stk. 2. Undervisningstiden opgøres i hele timer.

Stk. 3. Fængselslærerens tidsforbrug som vagt mv. ved skriftlig prøve samt tidsforbrug til udarbejdelse af interne skriftlige prøver i dansk og matematik medregnes i antallet af undervisningstimer i stk. 1.«

2. §§ 11-15 og bilag 1-3 ophæves.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

13. Aftale om nyt lønsystem og arbejdstid for tjenstemandsansatte lærere og souschefer ved Kriminalforsorgens fængsler og arresthuse

I aftale af 12. marts 2011 mellem Finansministeriet og CO10 – Centralorganisationen af 2010 om nyt lønsystem og arbejdstid for tjenstemandsansatte lærere og souschefer ved Kriminalforsorgens fængsler og arresthuse foretages følgende ændringer:

1. I § 6 udgår », jf. §§ 6-15.«

2. Efter § 6 indsættes:

»§ 6 a. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

14. Aftale om løn- og ansættelsesvilkår for forsvarrets civile faglærere

I aftale af 6. juli 2009 mellem Forsvarets Personeltjeneste og Lærernes Centralorganisation om løn- og ansættelsesvilkår for forsvarrets civile faglærere foretages følgende ændringer:

1. § 3, *stk. 1, litra b*, affattes således:

»b. Aftale om arbejdstid for lærere ved institutioner for erhvervsrettet uddannelse.«

2. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Lokalaftaler mv.

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, og kutymer om anvendelse af arbejdstiden ophæves.«

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

Bilag 4

Ændringer i overenskomster og aftaler på det regionale område

Forlængelsen eller fornyelsen af de overenskomster og aftaler med tilhørende protokollater og bilag, der er nævnt i bilag 1, afsnit A, nr. 16-21, og afsnit B, nr. 52-58, sker med følgende ændringer:

A. De ændringer, der fremgår af Referat af 22. marts 2013 mellem RLTN og LC.

B. Kompensation for udfasning af 60-årsregel

1. Til ansatte omfattet af en 60-årsregel i medfør af overenskomst af 2. november 2011 vedrørende lærere m.fl. ved specialundervisning for børn og voksne, jf. protokollat A, E, F og G, ydes med virkning fra den 1. august 2014 et særligt tillæg på 2.800 kr. i årligt grundbeløb (niveau 31. marts 2000). Tillægget er pensionsgivende.
2. Til ansatte omfattet af en 60-årsregel i medfør af tjenestemandsaftale af 2. november 2011 vedrørende lærere m.fl. ved specialundervisning for børn og voksne, jf. protokollat A, E, F og G, ydes med virkning fra den 1. august 2014 et særligt tillæg på 3.250 kr. i årligt grundbeløb (niveau 31. marts 2000). Tillægget er ikke pensionsgivende. Tillægget kan ikke konverteres til løntrin.

C. Øvrige ændringer i overenskomster og aftaler

1. Overenskomst vedrørende lærere m.fl. ved specialundervisningen for børn og voksne

I overenskomst af 2. november 2011 vedrørende lærere m.fl. ved specialundervisningen for børn og voksne, herunder tjenestemandsaftale af samme dato, foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 4, om funktionsløn udgår andet punktum i femte afsnit.
2. § 7, stk. 5, tredje afsnit, affattes således:

»Til lærere/overlærere ved institutioner, hvor det er besluttet, at team selv tilrettelægger og løser normperiodens arbejdsopgaver i relation til de opstillede mål for teamets arbejde aftales funktionsløn.«

3. § 13 affattes således:

»§ 13. For de ansatte gælder arbejdstidsreglerne for undervisningsområdet i regionerne, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Reglerne for regionens tjenestemænd uden højeste tjenestetid gælder for skoleinspektører, forstandere, viceskoleinspektører, viceforstandere, afdelingsledere, skolekonsulenter, konsulenter og skolepsykologer (OK 22.18.1). Aftale om godtgørelse for merarbejde til tjenestemænd uden højeste tjenestetid gælder (OK 21.18.1).«

4. Bemærkningerne til § 17, stk. 1, punkt 20, ophæves.

5. I § 23 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Særlig feriegodtgørelse udgør samlet 2,15 %.

Ikke afviklede ferietimer ud over 4 uger kan overføres til det/de følgende ferieår i henhold til Ferieaftalen indgået mellem RLTN og KTO. Aftale herom indgås skriftligt mellem den ansatte og skolelederen senest 1. maj, medmindre skolelederen har fastsat en anden dato.

Hvis den ansatte og skolelederen ikke indgår aftale om at overføre ferietimer ud over 15,42 time pr. måned (6. ferieuge), skal den ansatte meddele skolelederen, om vedkommende ønsker ferietimerne afviklet eller udbetalt. Denne meddelelse skal gives senest 1. maj, medmindre skolelederen har fastsat en anden dato. Ønsker den ansatte at afvikle optjente ferietimer ud over 15,42 time pr. måned (6. ferieuge), sker det som en nedskrivning af årsnormen eller, hvis forholdene tillader det, som afholdelse efter den ansattes ønsker.«

6. § 25 affattes således:

»§ 25. Arbejdstiden fastsættes efter reglerne i § 13.«

7. Bilag 2 ophæves.

8. Som bilag 6 indsættes:

»Bilag 6 – Opgavepapir for børnehaveklasseledere

Undervisning

Børnehaveklasselederen kan varetage følgende undervisning:

1. Undervisning i børnehaveklasse.
2. Undervisning i forbindelse med samordnet indskoling eller lokalt besluttede skolestartprojekter.
3. Specialundervisning, jf. folkeskolelovens §§ 3 og 4.
4. Særlig støtte til tosprogede elever, jf. § 6 i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 31 af 20. januar 2006 om folkeskolens undervisning i dansk som andetsprog med senere ændring.
5. Undervisning af børnehaveklasselever i dansk som andetsprog, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 7.
6. Støtte til fremme af sproglig udvikling for tosprogede børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen, jf. lovbekendtgørelse nr. 314 af 11. april 2011 om dag-, fritids-, og klubtilbud m.v. til børn og unge § 11 (dagtilbudsloven).
7. Arbejde som børnehaveklasseassistent. Dvs. en medarbejder, der er ansat til at bistå en børnehaveklasseleder med varetagelsen af undervisningen i børnehaveklassen.
8. Vikartimer i 1. og 2. klasse som enkeltstående tilfældige vikartimer eller vikartimer for perioder i sammenhæng (dog ikke for resten af skoleåret).
9. Undervisning i 1. og 2. klasse, som ikke indgår i et samordnet indskolingsforløb. Dette gælder kun for allerede ansatte børnehaveklasseledere på fuld tid, der herved kan få udfyldt en resttjenestetid, når der ikke i øvrigt er ledige (»normerede«) timer inden for de øvrige arbejdsopgaver for børnehaveklasseledere. Det er samtidig en forudsætning, at lærerne – i regionen/på skolen som helhed – har et tilsvarende antal timer i børnehaveklasser, der fortrinsvist søges udført i børnehaveklasser, der indgår i samordnet indskoling eller lokalt besluttede skolestartprojekter.

Bemærkning

Der ansættes en børnehaveklasseleder pr. børnehaveklasse. I de tilfælde hvor en børnehaveklasseleder ikke kan varetage alle undervisningstimerne i børnehaveklassen på grund af:

- deltidsbeskæftigelse
- nedsat arbejdstid ved fyldt 60 år, jf. § 14, stk. 13
- omfanget af undervisningen i børnehaveklassen
- varetagelse af undervisning i dansk som andetsprog for tosprogede elever
- varetagelse af støtte til fremme af sproglig udvikling for tosprogede børn, der endnu ikke har påbegyndt skolegangen

kan der ansættes én yderligere børnehaveklasseleder til at varetage de resterende undervisningstimer, således at de tilsammen kan dække alle undervisningstimer i børnehaveklassen. Grundlaget for at ansætte flere børnehaveklasseledere, end der er børnehaveklasser, er alene undervisning efter punkt 1-6 samt 8-9.

Såfremt der for et enkelt skoleår er en overtallig børnehaveklasseleder kan denne dog – i denne periode – være beskæftiget fuldt ud som børnehaveklasseassistent.

Arbejde i skolefritidsordningen

Børnehaveklasselederen varetager arbejde i skolefritidsordninger inden for hele skolefritidsordnings-/institutionens åbningstid. Ved arbejde i skolefritidsordninger (skoleinstitutioner) følges samme retningslinjer vedrørende arbejdets tilrettelæggelse, som er gældende for skolepædagoger.

Det forudsættes dog, at arbejdstiden placeres i tilknytning til børnehaveklasselederens øvrige arbejde på skolen. Pauser i forbindelse med skift fra arbejde i en børnehaveklasse til arbejde i en skolefritidsordning medregnes i den pågældendes arbejdstid.

Hele dage i skolefritidsordningen-/institutionen placeres i tilknytning til en skoledag. Arbejdsdage i forbindelse med arbejde i skolefritidsordning på skolefridage skal medregnes med mindst 7,4 timer, medmindre andet er aftalt med den enkelte børnehaveklasseleder.

Der knytter sig en del øvrige opgaver til arbejdet i skolefritidsordningen. Eksempelvis:

- deltagelse i møder og arrangementer for børn og/eller forældre i skolefritidsordningen-/institutionen
- deltagelse i personalemøder og lignende i skolefritidsordningen-/institutionen
- deltagelse i koloni- og weekendophold og lignende for børn i skolefritidsordningen-/institutionen, som dog er frivillig for børnehaveklasseledere
- oprydning, indkøb og lignende.

Arbejde som skoleassistent

Børnehaveklasselederen varetager arbejde som skoleassistent. Eksempelvis:

- beskæftigelse af elever umiddelbart før og efter skoletid og af elever i fri- og mellemtimer
- medvirken ved tilrettelæggelse og afvikling af fælles arrangementer for elever (fx skoleudflugter, -fester, -komedier, lejrskoler, klassesure, ekskursioner og featuredage/-uger)
- andre pædagogiske arbejdsopgaver efter skolens nærmere anvisning (fx ledsagelse af syge eller tilskadekomne elever og hjælp og støtte til elever i elevrådsarbejde og lignende).

Pædagogiske støtteforanstaltninger og andre særlige hjælpefunktioner

Handler om pædagogiske støtteforanstaltninger og andre særlige hjælpefunktioner, dvs. praktisk/pædagogisk arbejde i forbindelse med elever med særlige vanskeligheder, der ligger ud over selve undervisningen, men er en forudsætning for dens gennemførelse.

Såfremt en deltidsansat børnehaveklasseleder ud over undervisning også varetager andre af ovennævnte arbejdsopgaver, betragtes den samlede beskæftigelse som ét ansættelsesforhold.

Der er alene mulighed for, at én børnehaveklasseleder pr. børnehaveklasse kan arbejde i skolefritidsordningen, som skoleassistent eller varetage pædagogiske støtteforanstaltninger.«

Ændringerne har virkning fra 1. august 2014.

2. Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i regionerne

1. Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i regionerne, jf. underbilag 4.1, omfatter med virkning fra den 1. august 2014 lærere og børnehaveklasseledere m.fl. ved specialundervisningen for børn og voksne i det omfang, det fremgår af overenskomsten og tjenestemandsaftalen.
2. Pr. 1. august 2014 ophæves følgende aftaler med tilhørende protokollater og bilag:
  - a. Protokollat A om arbejdstid af 10. marts 2006 med bilag
  - b. Protokollat C om arbejdstid af 16. februar 2009
  - c. Protokollat E om arbejdstid af 18. december 2008 med bilag
  - d. Protokollat F om arbejdstid af 16. februar 2009 med bilag
  - e. Protokollat G om arbejdstid af 29. marts 2009 med bilag

Lokalaftaler, herunder individuelle aftaler, samt kutymer med hjemmel i de ophævede arbejdstidsaftaler bortfalder med virkning pr. 1. august 2014.

3. Lokale lønaftaler, herunder individuelle lønaftaler

Lokale lønaftaler, herunder individuelle lønaftaler, indgået med hjemmel i nedenstående bilag (som ophæves pr. 1. august 2014), bortfalder

med virkning pr. 1. august 2014:

Protokollat E om arbejdstid:

Bilag 3 om Indgåelse af lokal lønftale i forbindelse med overgang til arbejdstidsaftale 2008

I den forbindelse anvendes eventuelle lokale lønmidler, som indgår i lokale lønftaler med hjemmel i ovennævnte bilag, primært til de grupper, som i dag er omfattet af de lokale lønftaler.

4. Aftale om vilkår for varetagelse af praktikopgaver

I aftale af 23. august 2008 om vilkår for varetagelse af praktikopgaver i uddannelsen til lærer i folkeskolen foretages følgende ændringer:

1. I bemærkningen til § 2, stk. 1, punkt b, indsættes som 2. pkt.:

»Der kan ydes forholdsmæssigt vederlag ved anvendelse af mindre end en arbejdstime til en opgave.«

2. I bemærkningen til § 3, stk. 1, ophæves 2. pkt.

3. Bemærkningen til § 4, stk. 2 og 3, ophæves.

4. § 5, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Såfremt undervisning af lærerstuderende indgår i arbejdstiden, ydes pr. arbejdstime et vederlag beregnet som fastsat i § 2, stk. 1, punkt b.«

5. § 6, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* Såfremt afgivelse af udtalelse indgår i arbejdstiden, ydes pr. arbejdstime et vederlag beregnet som fastsat i § 2, stk. 1, punkt b.«

6. § 8 affattes således:

»§ 8. *Lokalaftale*

Der kan lokalt indgås aftale om udbetaling af tillæg for varetagelse af praktikopgaver i uddannelsen til lærer i folkeskolen til erstatning for alle de tillæg (honorar/vederlag), der gælder i denne aftale.«

Bemærkning

Lokalaftaler om tillæg indgås mellem regionen og den lokale kreds af Danmarks Lærerforening. Der henvises til bilag 1.

Ændringerne har virkning fra den 1. august 2014.

Underbilag 4.1

Arbejdstidsregler for undervisningsområdet i regionerne

§ 1. Hvem er omfattet af reglerne?

Reglerne omfatter lærere og børnehaveklasseledere m.fl. ved specialundervisningen for børn og voksne i det omfang, det fremgår af overenskomsten og tjenestemandsaftalen.

§ 2. Lokalaftaler

Reglerne kan fraviges eller suppleres ved lokal aftale inden for Rammeaftalen om decentrale arbejdstidsaftaler (OK 11.05.2).

§ 3. Arbejdstid

Ved fuldtidsbeskæftigelse udgør den normale arbejdstid gennemsnitlig 37 timer om ugen.

Stk. 2. Arbejdstiden beregnes for en periode på 1 år (normperioden). Arbejdstiden for perioden udgør 7,4 timer gange antallet af kalenderdage fratrukket fridage samt eventuelle søgnehellidage, bortset fra søgnehellidage, der falder på ugedage, hvor den ansatte i forvejen altid har fri.

Bemærkning

Arbejdstiden for perioden beregnes som 7,4 timer gange antallet af kalenderdage, ekskl. fridage og eventuelle søgnehellidage.

Ved fridage forstås periodens lørdage og søndage.

Søgnehellidage er helligdage, der ikke falder på en søndag.

Helligdage er skærtorsdag, langfredag, påskedag, 2. påskedag, st. bededag, Kristi himmelfartsdag, pinsedag, 2. pinsedag, juledag, 2. juledag og nytårsdag.

Juleaftensdag, nytårsaftensdag og grundlovsdag er ikke helligdage.

»Søgnehellidage, der falder på ugedage, hvor den ansatte i forvejen har fri«, omfatter søgnehellidage, der falder på en lørdag.

Stk. 3. Arbejdstiden tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, i dagtimerne.

Bemærkning

Den daglige arbejdstid skal så vidt muligt være samlet.

§ 4. Deltid

Ved ansættelse på deltid nedsættes arbejdstiden, jf. § 3, stk. 2, og lønnen forholdsmæssigt.

§ 5. Opgaveoversigt

Forud for hver normperiode udarbejder ledelsen en opgaveoversigt til den ansatte. Opgaveoversigten skal overordnet angive de arbejdsopgaver, den ansatte påtænkes at løse i normperioden.

Bemærkning

Opgaveoversigten udarbejdes på baggrund af dialog mellem ledelse og lærer, hvor der bl.a. afstemmes forventninger til, om lærerens samlede arbejdstid er fyldt op med de tildelte opgaver. Der gives ikke med opgaveoversigten et bindende tilsagn til læreren om, hvilke opgaver den pågældende skal løse.

Stk. 2. Hvis der i løbet af normperioden opstår behov for at ændre væsentligt på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af den ansattes opgaveoversigt, drøftes konsekvenser af ændringer.

Bemærkning

Skoleledelsen er løbende opmærksom på lærernes præsterede arbejdstid og drøfter eventuelle justeringer af opgaver/prioriteringer med den enkelte lærer efter behov.

§ 6. Ansatte, der er fyldt 60 år

For ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 57 år, gælder følgende:

- For lærere og børnehaveklasselædere ved specialundervisning for børn, der er fyldt 60 år og anmoder herom, nedsættes arbejdstiden med 25 minutter for hver 60 minutters undervisning. Nedsættelsen gives i den normperiode, hvor undervisningen er placeret.
- For lærere ved voksenspecialundervisning, der er fyldt 60 år og anmoder herom, nedsættes arbejdstiden med 21 minutter for hver 60 minutters undervisning. Nedsættelsen gives i den normperiode, hvor undervisningen er placeret.

Stk. 2. Nedsættelsen af arbejdstiden sker fra den normperiode, hvor den ansatte fylder 60 år.

Stk. 3. Der kan ikke gives overarbejdsbetaling i de normperioder, hvor arbejdstiden er nedsat. Hvis normen overskrides afspadseres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1.

§ 6 a. Ret til nedsat arbejdstid for ansatte, der er fyldt 50 år

Ansatte, der pr. 31. juli 2013 er fyldt 50 år, men ikke 57 år, har – når de fylder 60 år – ret til nedsat arbejdstid med op til 175 timer årligt mod tilsvarende lønnedgang.

Stk. 2. Deltidsansatte har ret til en forholdsmæssig arbejdstidsnedsættelse.

Stk. 3. Retten til nedsat arbejdstid indtræder fra den normperiode, hvori den ansatte fylder 60 år.

§ 7. Opgørelse af arbejdstiden

Den præsterede arbejdstid opgøres således:

- Arbejdsdage* medregnes med tiden mellem mødetidspunktet og det tidspunkt, hvor den ansatte kan forlade arbejdsstedet. Pauser medregnes, hvis de varer mindre end 1/2 time og den ansatte står til rådighed for arbejdsgiveren og ikke må forlade arbejdsstedet.
- Dage med ret til fravær med løn* medregnes med det antal timer, den ansatte skulle have arbejdet den pågældende dag. Hvis der ikke er fastsat noget timetal for den pågældende dag, medregnes for fuldtidsansatte 7,4 timer og for ansatte på deltid et forholdsmæssigt timetal.

Bemærkning

Fravær med ret til løn er fx sygedage og tjenestefrihed med løn. Afspadsring og ferietimer ud over 4 uger fra tidligere ferieår og/eller ferietimer ud over 5 uger fra indeværende ferieår er kun omfattet af nr. 2, hvis ledelsen har besluttet afvikling heraf på hele arbejdsdage, ellers gælder nr. 3 og 4.

- Afspadsring* fra tidligere normperiode, som er afviklet i normperioden, medregnes.

Bemærkning

Afspadsring fra tidligere normperiode afvikles ved, at arbejdstiden i den aktuelle normperiode nedsættes, jf. dog nr. 2.

- Ferietimer* ud over 4 uger fra tidligere ferieår og/eller ferietimer ud over 5 uger fra indeværende ferieår, som er afviklet i normperioden, medregnes.

Bemærkning

Ferietimer ud over 4 uger fra tidligere ferieår og/eller ferietimer ud over 5 uger fra indeværende ferieår afvikles ved, at arbejdstiden i den aktuelle normperiode nedsættes, jf. dog nr. 2.

- Aldersreduktion*, jf. § 6, som er afviklet i normperioden, medregnes.
- Tid, der er medgået til kombinationsbeskæftigelse* i normperioden efter de herom fastsatte regler, medregnes.
- Lejrskoler; hyttetur, studieture mv.* (arrangementer med overnatning), der udføres som en del af tjenesten, medregnes i arbejdstiden, dog højst med 14 timer pr. døgn.

8. *Rejsetid* i forbindelse med tjenesterejser medregnes, dog højst med 13 timer pr. døgn.

Bemærkning

Rejsetiden medregnes fuldt ud for rejser i såvel ind- som udland, men højst med 13 timer pr. døgn. Begrænsningen på de 13 timer gælder kun for selve rejsetiden. Ved døgn forstås i denne sammenhæng arbejdsdøgnet, dvs. 24 timer regnet fra den pågældende arbejdsdags begyndelse.

9. *Rådighedstjeneste* i hjemmet medregnes med 1/3 og rådighedstjeneste på arbejdsstedet med 3/4.

10. *Tilkald* med mindre end 24 timers varsel medregnes med mindst 3 timer. Det gælder dog ikke, hvis arbejdet ligger i umiddelbar tilknytning til det normale arbejde, eller tilkaldet sker som led i rådighedstjeneste.

Bemærkning

Ved »tilkald« forstås, at den ansatte skal møde op på arbejdsstedet. Hvis arbejdet udføres fra den ansattes bopæl, er det derfor kun den faktiske arbejdstid, der medregnes.

11. *Tid, der er medgået til aftalt frikøb* til organisationsarbejde, medregnes.

Bemærkning

Arbejdstiden opgøres i timer og minutter og der foretages ingen afrunding ved opgørelsen af den præsterede arbejdstid.

Stk. 2. Lærere, der skal gennemføre mundtlige udtræksprøver som eksaminator og censor ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve, kan afregnes for opgaven på to måder:

a. Opgaven medregnes i arbejdstiden, jf. stk. 1

b. Opgaven betales med en særlig timetakst, hvorved tiden til opgaven holdes udenfor arbejdstidsopgørelsen.

Stk. 3. Timetaksten udgør 191,00 kr. (31/3 2000-niveau) pr. time. Timetaksten er pensionsgivende for overenskomstansatte, dog undtaget overenskomstansatte lærere, som har ret til tjenestemandslignende pension.

§ 8. Overarbejde og merarbejde

Hvis den præsterede arbejdstid har overstegt arbejdstiden for perioden, jf. § 3, stk. 2, (fuldtid) og § 4 (deltid), godtgøres timerne med afspadsering af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Stk. 2. Timer, der ikke overstiger arbejdstiden for fuldtidsbeskæftigelse, jf. § 3, stk. 2, godtgøres dog kun med afspadsering af samme varighed eller med almindelig timeløn.

Bemærkning til § 8

Overarbejde og merarbejde skal være pålagt eller nødvendigt af hensyn til en forsvarlig varetagelse af tjenesten.

Timelønnen beregnes som 1/1924 af årslønnen inkl. funktions- og kvalifikationsløn (på udbetalingstidspunktet).

§ 9. Afspadsering

Afspadsering skal gives i den efterfølgende normperiode.

Bemærkning

Afspadsering gives som en nedsættelse af arbejdstiden i den efterfølgende normperiode, med mindre ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsering.

Kan afspadseringen ikke gives i den efterfølgende normperiode ydes i stedet overarbejdsbetaling.

Stk. 2. Afspadseringstidspunktet skal varsles mindst 80 timer i forvejen.

Stk. 3. Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsering begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadseringen.

Bemærkning til stk. 2 og 3

Stk. 2 og 3 finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsering.

§ 10. Arbejdstidens tilrettelæggelse

Den daglige hvileperiode efter arbejdsmiljølovgivningen kan undtagelsesvis nedsættes fra 11 til 8 timer 1 gang ugentlig.

Stk. 2. Efter lokal aftale kan hvileperioden nedsættes til 8 timer indtil 2 gange ugentlig, dog ikke 2 døgn i træk.

Stk. 3. Der kan højst være 10 arbejdsdage mellem 2 fridage.

Stk. 4. Under deltagelse i lejrskoler, hyttetur, studieture mv. (arrangementer med overnatning) ses bort fra kravet om daglig hviletid. Såfremt opholdet mv. strækker sig over en weekend, omlægges det ugentlige fridøgn, så der kan være indtil 12 arbejdsdage mellem 2 fridage.

Bemærkning til § 10

I tilfælde, hvor arbejdsmiljølovens regler om hvileperiode og fridøgn fraviges, skal der ydes tilsvarende kompenserende hvileperioder eller fridøgn. Hvor forholdene undtagelsesvis er af en sådan art, at det ikke er muligt at yde kompenserende hvileperioder eller fridøgn, skal der

ydes passende beskyttelse.

Det forudsættes, at der tages størst muligt hensyn til den ansatte ved den konkrete arbejdstilrettelæggelse. Dette indebærer bl.a., at beordret omlægning af arbejdstiden skal varsles så tidligt som muligt.

Det forudsættes endvidere, at tillidsrepræsentanten orienteres, hvis det overvejes at gennemføre mere principielle ændringer i arbejdstilrettelæggelsen og/eller tjenestefordelingen, således at den pågældendes eventuelle bemærkninger kan indgå i overvejelserne.

Opmærksomheden henledes endelig på MED-aftalens regler om information og drøftelse af arbejdspladsens forhold, herunder bl.a. beslutninger, der kan føre til betydelige ændringer i arbejdets tilrettelæggelse.

§ 11. Ulempegodtgørelse

For arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 06 eller i weekender, på søgnehellidage, grundlovsdag efter kl. 12 samt juleaftensdag efter kl. 14 ydes et tillæg svarende til 25 pct. af nettotimelønnen, inkl. faste tillæg, dog mindst 26,12 kr. (grundbeløb 31. marts 2000).

Stk. 2. Ulempegodtgørelsen efter stk. 1 kan efter aftale mellem ledelsen og den ansatte konverteres til afspadsring.

Stk. 3. Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsring begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadsringen.

Bemærkning

Stk. 3 finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsring.

Bemærkning til § 11

Ulempetillægget ydes for arbejde, der efter ordre eller godkendt tjenestefordeling udføres i følgende tidsrum:

Hverdage: Fra kl. 17 til kl. 06 (inkl. mandag morgen).

Weekender: Fra lørdag kl. 00 til søndag kl. 24.

Søgnehellidage: Fra kl. 00 til kl. 24.

Grundlovsdag: Fra kl. 12 til kl. 24.

Juleaftensdag: Fra kl. 14 til kl. 24.

Der ydes således også tillæg for arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 19 på hverdage.

Tillægget efter § 11 udbetales uafhængigt af eventuel overarbejdsgodtgørelse efter de almindelige regler eller eventuel weekendgodtgørelse efter § 12.

Ulempetillæg udbetales, hvis ikke andet er aftalt, ved den førstkomende lønudbetaling efter opgørelsesperiodens (normperiodens) udløb.

§ 12. Weekendgodtgørelse

Arbejde i weekender eller på søgnehellidage godtgøres med afspadsring af samme varighed med et tillæg på 50 pct. eller med timeløn med et tillæg på 50 pct.

Stk. 2. Arbejdstid, der godtgøres efter stk. 1, indgår ikke i arbejdstidsopgørelsen efter § 7.

Stk. 3. Der ydes herudover tillæg efter § 11.

Stk. 4. Hvis den ansatte er syg, når en planlagt afspadsring begynder, har den pågældende ikke pligt til at påbegynde afspadsringen.

Bemærkning

§ 12, stk. 4, finder alene anvendelse, hvis ledelsen beslutter at planlægge hele arbejdsdage med afspadsring.

Bemærkning til § 12

Weekendgodtgørelsen ydes for arbejde, der efter ordre eller godkendt tjenestefordeling udføres i tidsrummet fra lørdag kl. 00 til søndag kl. 24 og på søgnehellidage fra kl. 00 til kl. 24.

Arbejde i weekender eller på søgnehellidage udløser et tillæg på 50 pct., uanset om der er tale om almindelig tjeneste, pålagt over- eller merarbejde eller en deltidsansats ekstraarbejde inden for fuldtidsnormen.

Godtgørelse i form af afspadsring kan gives såvel før som efter den pågældende weekend eller søgnehellidag (omlægning af tjenesten).

Afspadsringen medregnes på afviklingstidspunktet i arbejdstidsopgørelsen som anden afspadsring, jf. § 7.

Hvis afspadsringen ikke gives i den efterfølgende normperiode ydes i stedet kontant godtgørelse ved den efterfølgende lønudbetaling.

Der ydes ikke herudover erstatningsfridage, kompensation for mistede fridage eller godtgørelse for over- eller merarbejde.

Ved arbejde i weekenden ydes både tillæg efter § 11 og weekendgodtgørelse efter § 12.

§ 13. Tillæg for delt tjeneste

For tjeneste, der er opdelt i 3 dele, betales et tillæg på 54 kr. pr. gang (grundbeløb 31. marts 2000).

Stk. 2. Ved delt tjeneste, hvis samlede varighed inkl. de mellemliggende timer overstiger 11 timer, betales et tillæg på 5,82 kr. pr. time (grundbeløb 31. marts 2000) for den del af tjenesten, der ligger ud over 11 timer. Tillægget betales pr. påbegyndt halve time.

Bemærkning

Ved beregningen af den delte tjenestes samlede varighed medregnes mellemliggende timer, hvor den ansatte har fri. Tillægget betales kun for timer, der ligger ud over 11.

§ 14. Tillæg ved deltagelse i lejrskole mv.

Der ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 127,33 kr. (grundbeløb 31. marts 2000) pr. påbegyndt dag for deltagelse i lejrskoler, hytteture, studieture mv. (arrangementer med overnatning). Tillægget ydes i stedet for ulempegodtgørelse, jf. § 11.

Stk. 2. Afvikles arrangementer, jf. stk. 1, på lørdage, søndage og helligdage ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 289,62 kr. (grundbeløb 31. marts 2000) pr. påbegyndt dag. Tillægget ydes i stedet for ulempegodtgørelse, jf. § 11, og weekendgodtgørelse, jf. § 12.